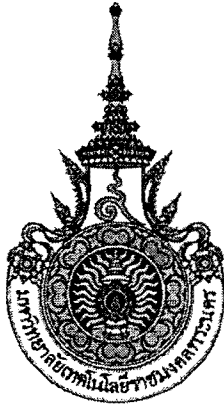

การใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

อังคณา แวซอหะ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินผลประโยชน์ประจำปีงบประมาณ 2554
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

**Information Usage for Students' study of the Faculty of Liberal Arts,
Rajamangala University of Technology Phra Nakhon**

Angkhana Wesoho

This Research is Funded by Faculty of Liberal Arts,

Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Fiscal Year 2011

ชื่อเรื่อง : การใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ผู้วิจัย : อังคณา แวซอเหาะ

พ.ศ. : 2554

บทคัดย่อ

การศึกษารั้ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และเพื่อศึกษาปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2553 ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายตามสาขาวิชา จำนวน 230 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่นักศึกษาให้ความสำคัญต่อการใ้มากที่สุดคือ ความทันสมัยของสารสนเทศ รองลงมาคือ สาขาวิชาของสารสนเทศ รูปแบบของสารสนเทศและ แหล่งสารสนเทศ
2. นักศึกษามีปัญหาใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษามีปัญหาใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่นักศึกษามีปัญหามากที่สุดคือ ความทันสมัยของสารสนเทศ รองลงมาคือ สาขาวิชาของสารสนเทศ และ แหล่งสารสนเทศ

**Title : Information Usage for Students' study of the Faculty of Liberal Arts,
Rajamangala University of Technology Phra Nakhon**

Researcher : Angkhana Wesoho

Year : 2011

Abstract

The objectives of this survey research were to study the information use and information use's problems for Students' study of the Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon. The 230 Samples which were taken simple random sampling by dividing into programs, were students that had been studying at Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon. The data were collected by questionnaires "The Information Use for Education of Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon's Students." The results were analyzed by percentage, average value, and standard deviation.

The results were as follows:

1. Students had middle level in information use for education. For consideration of each aspect, students used information for education in every aspect at middle level. The most important aspect were information's up-to-date, the next was branch of knowledge, form of information, and information resources.
2. Students had middle level in information use's problems for education. For consideration of each aspect, students had information use's problems in every aspect at middle level. The most important aspect were information's up-to-date, the next was branch of knowledge, and information resources.

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยการสนับสนุนทุนวิจัยจากงบประมาณ
ผลประโยชน์ประจำปี 2554 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรชาติพิทย์ เกียรติวานิช และนางพรพงศ์ พัยพฤกษ์ ที่
ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านเป็นอย่างดี โดยเฉพาะผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรชาติพิทย์ เกียรติ
วานิช ที่ให้ความช่วยเหลือในการเขียนบทคัดย่อภาษาอังกฤษ ตรวจสอบ และแก้ไขจนรายงานการ
วิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณอาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุน และนักศึกษาของคณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครทุกท่าน ที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม จน
สามารถนำเสนอผลงานวิจัยฉบับสมบูรณ์นี้ได้

ผู้วิจัย

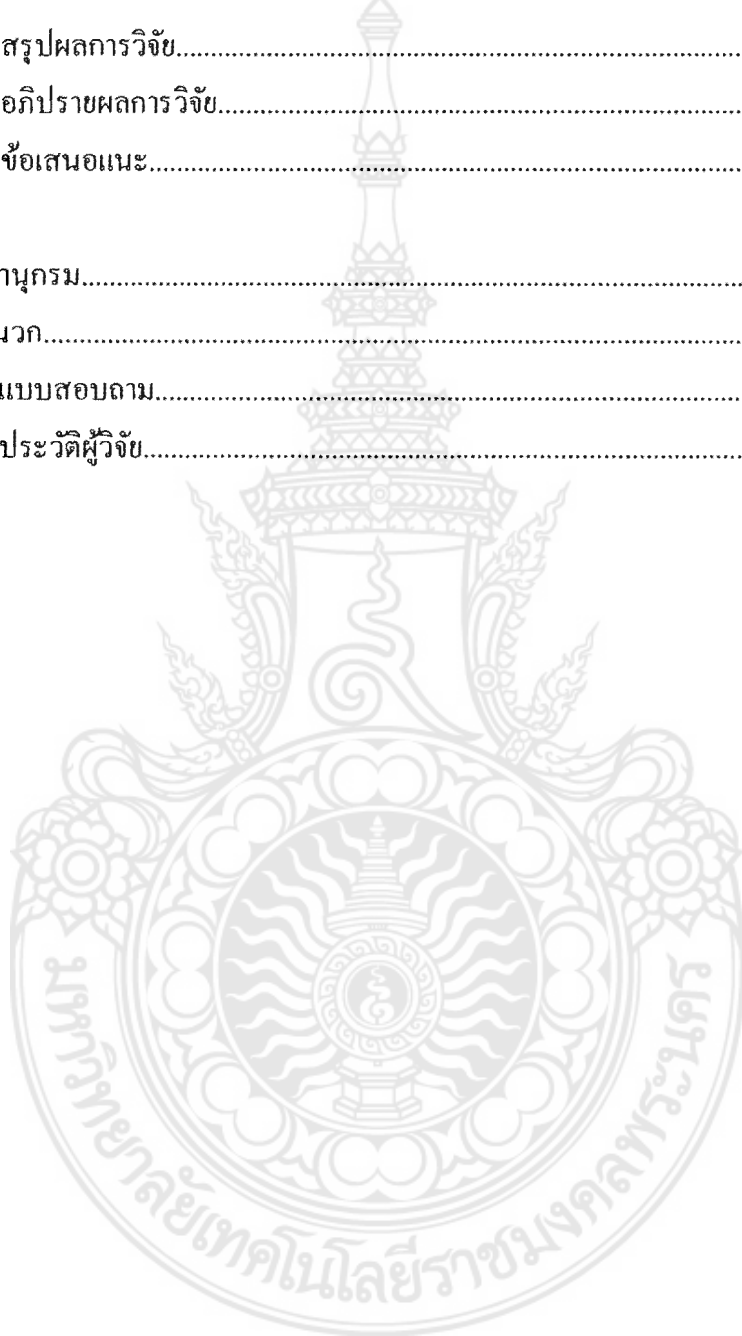

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความสำคัญ และที่มาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของ โครงการวิจัย.....	2
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
ความหมายของสารสนเทศ.....	5
ความสำคัญของสารสนเทศ.....	5
คุณลักษณะของสารสนเทศที่ดี.....	7
รูปแบบของสารสนเทศ.....	7
แหล่งสารสนเทศ.....	14
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
3. วิธีการดำเนินการวิจัย.....	28
การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	28
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	29
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	46
สรุปผลการวิจัย.....	46
อภิปรายผลการวิจัย.....	48
ข้อเสนอแนะ.....	53
บรรณานุกรม.....	54
ภาคผนวก.....	57
แบบสอบถาม.....	58
ประวัติผู้วิจัย.....	66

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 เปรียบเทียบโครงสร้างหลักสูตร.....	21
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชา.....	28
3 คำร้อยละข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา.....	33
4 การใช้สารสนเทศของนักศึกษาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา.....	34
5 การใช้สารสนเทศของนักศึกษาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา ด้านสาขาวิชาของสารสนเทศ.....	35
6 การใช้สารสนเทศของนักศึกษาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา ด้านรูปแบบของสารสนเทศ.....	37
7 การใช้สารสนเทศของนักศึกษาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา ด้านความทันสมัยของสารสนเทศ.....	38
8 การใช้สารสนเทศของนักศึกษาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาด้านแหล่งสารสนเทศ...	39
9 ปัญหาการใช้สารสนเทศของนักศึกษาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา.....	40
10 ปัญหาการใช้สารสนเทศของนักศึกษาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา ด้านสาขาวิชาของสารสนเทศ.....	41
11 ปัญหาการใช้สารสนเทศของนักศึกษาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา ด้านรูปแบบของสารสนเทศ.....	42
12 ปัญหาการใช้สารสนเทศของนักศึกษาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา ด้านความทันสมัยของสารสนเทศ.....	43
13 ปัญหาการใช้สารสนเทศของนักศึกษาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา ด้านแหล่งสารสนเทศ.....	44

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญ และที่มาของปัญหา

สารสนเทศคืออำนาจ เป็นคำกล่าวที่ไม่เกินความจริง เนื่องจากใครก็ตามที่มีสารสนเทศที่ดี และมีคุณภาพไว้ในครอบครอง หรือได้รับสารสนเทศที่ดี มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการ และได้รับในช่วงเวลาที่เหมาะสมย่อมทำให้ได้เปรียบผู้อื่นในด้านการตัดสินใจ และการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยเฉพาะสังคมปัจจุบันที่กลายเป็นสังคมสารสนเทศ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้สารสนเทศในทุก ๆ ด้านเป็นจำนวนมากในการดำเนินชีวิต เพื่อให้สามารถเท่าทันผู้อื่น ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการตัดสินใจ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างชาญฉลาด ถูกต้อง และรวดเร็ว

โดยเฉพาะในวัยเรียนสารสนเทศเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ การศึกษาค้นคว้า เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะความสามารถ ทั้งนี้เนื่องจากระบบการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยครูผู้สอนทำหน้าที่เป็นเพียงผู้แนะนำ ช่วยเหลือ และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจ ส่งผลให้สารสนเทศมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนในทุกระดับการศึกษา เนื่องจากสารสนเทศที่ดีจะช่วยส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเฉพาะการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการสอนให้นักศึกษามีความรู้ควบคู่คุณธรรม เพื่อเป็นบัณฑิตผู้รอบรู้สามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มีอิสระในการเลือกศึกษาในสาขาที่ต้องการ โดยมีเป้าหมายในการสร้างบัณฑิตที่มีศักยภาพในการคิด และวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นกำลังแรงงานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นแหล่งการศึกษาด้านวิชาชีพ และเทคโนโลยีเชิงบูรณาการที่มีความเข้มแข็งด้านวิชาการตามมาตรฐานการศึกษาสากล เป็นที่พึ่งของสังคมทั้งใน และต่างประเทศที่สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ที่มีการบริหารจัดการในเชิงวิชาการ และเชิงธุรกิจสัมพันธ์สู่ระดับนานาชาติ และผลิตบัณฑิตที่มีเอกลักษณ์ และมีศักยภาพในการสร้างงานอาชีพที่สามารถแข่งขันได้ โดยมุ่งเน้นพัฒนาทรัพยากรและองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. 2554 : ออนไลน์)

คณะศิลปศาสตร์ เป็น 1 ใน 9 คณะของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยเปิดสอนทั้งหมด 4 สาขาวิชา ได้แก่ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล (English for International Communication) การท่องเที่ยว (Tourism) การโรงแรม (Hospitality) และภาษาไทย

ประยุกต์ (Applied Thai) โดยกำหนดวิสัยทัศน์ที่ต้องการมุ่งพัฒนาคนให้เชี่ยวชาญด้านศิลปศาสตร์และเทคโนโลยี มีคุณธรรมนำคุณภาพผู้สากด โดยจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นวิชาชีพบนพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล พร้อมสร้างบัณฑิตที่มีพร้อมเข้าสู่โลกอาชีพ โดยสร้างให้เป็นคนเก่งและคนดีที่มีทักษะวิชาชีพ และวิชาพื้นฐาน ประกอบด้วยมีความคิดเชิงสร้างสรรค์ มีทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีทักษะในการสื่อสาร และมีวุฒิภาวะทางสังคม รวมทั้งมีทักษะด้านสังคมศาสตร์ (คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. 2552 : ออนไลน์)

การศึกษาถึงการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาคั่นคว่าของนักศึกษา จึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ทราบถึงลักษณะการใช้สารสนเทศของนักศึกษา และลักษณะของสารสนเทศในด้านเนื้อหาสาระ รูปแบบ ภาษา ความทันสมัย และแหล่งสารสนเทศที่นักศึกษาใช้เพื่อการศึกษาคั่นคว่า ซึ่งจะทำให้สามารถคาดการณ์ความต้องการการใช้สารสนเทศของนักศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากสารสนเทศในแต่ละสาขาวิชาที่แตกต่างกัน ย่อมมีคุณลักษณะของสารสนเทศที่ใช้แตกต่างกันตามต้องการและความจำเป็นที่ต้องใช้เพื่อตอบสนองสัจจากปัญหาที่เกิดขึ้นจากการศึกษาคั่นคว่า ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระในสาขาวิชา รูปแบบ ภาษา และความเปลี่ยนแปลงของจำนวนสารสนเทศที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากการใช้สารสนเทศมีส่วนเกี่ยวข้องกับบริบท และสภาวะการณ์แวดล้อมของการใช้ในแต่ละครั้งที่มีความแตกต่างกัน

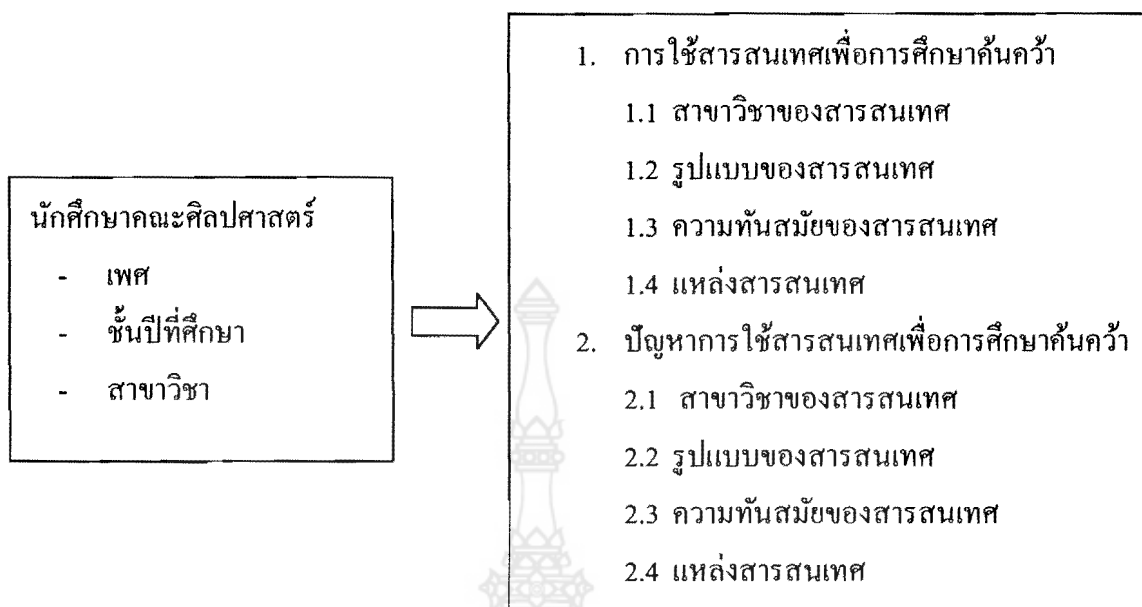
จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาคั่นคว่าของนักศึกษา ตลอดจนปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาคั่นคว่าของนักศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาที่เหมาะสม และเป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับอาจารย์ผู้สอนที่จะใช้เป็นแนวทางในการแนะแนวทางการแสวงหา และการใช้สารสนเทศที่ถูกต้อง และเหมาะสมแก่นักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษาเป็นผู้ที่มีความทันสมัยและรอบรู้ในการใช้สารสนเทศที่เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาคั่นคว่าของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาคั่นคว่าของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

หัวข้อที่ศึกษารอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2553 จำนวน 501 คน (ระบบบริการข้อมูลสารสนเทศ. 2552 : ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2553 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายตามสาขาวิชา จำนวน 230 คน (Krejcie & Morgan. 1970 : 607-610)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่
 - 1.1 เพศ
 - 1.2 ชั้นปีที่ศึกษา
 - 1.3 สาขาวิชา
2. ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 2.1 การใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาชั้นคว่ำ
 - 2.2 ปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาชั้นคว่ำ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2553
2. สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูล ข่าวสาร ข้อเท็จจริงต่าง ๆ รวมทั้งความรู้ ที่มีการบันทึกในรูปแบบต่าง ๆ เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ ซีดีรอม ฐานข้อมูลซีดีรอม ฐานข้อมูลออนไลน์ เป็นต้น โดยนักศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที
3. การใช้สารสนเทศ หมายถึง การนำสารสนเทศในด้านเนื้อหาตามสาขาวิชา รูปแบบ ภาษา และความทันสมัยของสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา
4. แหล่งสารสนเทศ หมายถึง แหล่งความรู้ที่นักศึกษาสามารถใช้เพื่อค้นคว้า และได้รับสารสนเทศ จำแนกเป็น 3 แหล่ง ดังนี้
 - 4.1 แหล่งสารสนเทศบุคคล อาทิ อาจารย์ บุคลากร หรือผู้เชี่ยวชาญ
 - 4.2 แหล่งสารสนเทศสถาบัน อาทิ ห้องสมุด ศูนย์ข้อมูลของหน่วยงานราชการ และเอกชน
 - 4.3 แหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ อาทิ เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย หน่วยงานราชการ และเอกชน
5. สาขาวิชาของสารสนเทศ หมายถึง กลุ่มความรู้ต่าง ๆ ที่นักศึกษาใช้ประกอบการศึกษา โดยจำแนกตามเนื้อหาสาขาวิชาตามระบบการจัดหมู่ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งใช้ระบบทศนิยมของคิวอี้ (D.D.C/D.C)
6. ความทันสมัยของสารสนเทศ หมายถึง ช่วงอายุการเผยแพร่ หรือวงจำหน่ายของสารสนเทศที่นักศึกษาใช้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

งานวิจัยฉบับนี้ทำให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาที่เหมาะสม และเป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับอาจารย์ผู้สอนที่จะใช้ในการแนะแนวทางการแสวงหา และการใช้สารสนเทศที่ถูกต้อง เหมาะสมแก่นักศึกษาต่อไป

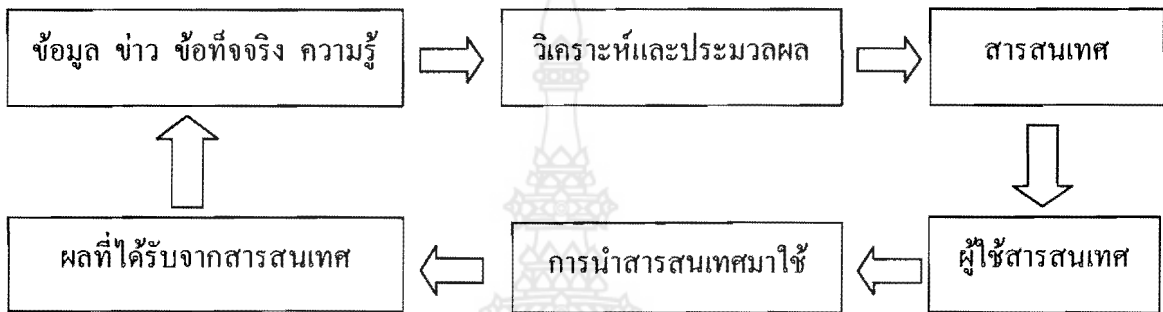
บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของสารสนเทศ

สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ความรู้ที่บันทึกในรูปแบบต่าง ๆ นำมาผ่านกระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลตามหลักวิชาการ และถูกจัดให้อยู่ในรูปที่มีความหมาย และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที (ประภาวดี สืบสนธิ์. 2543 : 1-5)

ผังแผนภาพ

ความสำคัญของสารสนเทศ

นันทา วิฑูฒิสักดิ์ (2540 : 3-4) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสารสนเทศ ดังนี้

1. ทำให้สามารถต่อสู้ได้ดีกับสิ่งแวดล้อมซึ่งไม่รู้จัก และอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตบุคคล ทำการเสาะแสวงหาข้อมูลเพื่อนำมาประมวลเข้าเป็นความรู้สำหรับต่อสู้กับสิ่งแวดล้อมได้แล้วยังนำเอาทรัพยากรธรรมชาติที่แวดล้อมมาเป็นประโยชน์ต่อตนเองได้ ทำให้มีปัจจัยในการดำรงชีวิตอันได้แก่ อาหาร เครื่องดื่ม เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค สามารถประกอบกิจการงานอาชีพได้
2. ทำให้สามารถต่อสู้กับความไม่รู้ของตนเองในเรื่องที่จำเป็นต้องรู้ การแสวงหาความรู้ ความเข้าใจในปรากฏการณ์ธรรมชาติ เกิดความเข้าใจในความเติบโตของร่างกาย ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของเพื่อนมนุษย์ สามารถสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นที่อยู่ร่วมกันได้ดี แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น และประสบการณ์ระหว่างกันได้ เกิดความเจริญอกงามทางปัญญา เกี่ยวกับธรรมชาติและมนุษยชาติ
3. ทำให้สามารถเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ตัดสินใจในการแก้ปัญหา และการกระทำหรือไม่

กระทำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรอบคอบ เพราะมีความรู้ ข้อมูล ข่าวสารในปัญหาที่จะต้องแก้ไข หรือในเรื่องที่ต้องการกระทำหรือไม่กระทำ สารสนเทศที่ถูกต้อง ครบถ้วนและทันเวลาเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

4. ทำให้เกิดความเจริญทางจิตใจ มีความสงบเยือกเย็น รู้จักควบคุมอารมณ์ที่ไม่พึงปรารถนาเป็นอิสระจากสิ่งต่าง ๆ รู้จักความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเมตตากรุณา รู้จักความสวยงามในธรรมชาติ และศิลปกรรม สิ่งเหล่านี้มีความจำเป็นแก่ชีวิตของคนเรามาก

5. ก่อให้เกิดการศึกษา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาสังคม การที่บุคคลหรือประชาชนมีความสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ปรากฏในรูปแบบลายลักษณ์อักษร จะช่วยขจัดความไม่รู้หนังสือ ความยากจน โรคภัยไข้เจ็บ ก่อให้เกิดความรู้และการศึกษาถึงสิ่งที่ยังไม่รู้ ซึ่งมีผลต่อสังคม ทำให้เป็นสังคมที่เจริญก้าวหน้า

6. รักษาไว้และถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมความสามารถในการเขียน หรือบันทึกความรู้ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้ความรู้ทั้งหลายมีประโยชน์มาก และไม่สูญหาย ความสามารถในการอ่าน หรือรู้จักแปลความหมาย เพื่อให้เข้าถึงสารสนเทศ จะช่วยอนุรักษ์ พัฒนาและถ่ายทอดให้กับบุคคลในรุ่นต่อไปได้

7. เสริมสร้างความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยี เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ การพาณิชย์ และความรู้อื่น ๆ ที่เป็นพื้นฐานจำเป็นต่อการพัฒนาสังคม

แม้นมาต ชาวลิต (2543 : 11 – 12) ได้จำแนกความสำคัญของสารสนเทศที่มีต่อบุคคลและความสำคัญต่อสังคม ดังนี้

1. ความสำคัญของสารสนเทศต่อบุคคล เมื่อบุคคลใช้สารสนเทศถูกต้อง กับกาลเวลาทำให้เกิดผลดังนี้

- 1.1 ทำให้ต่อสู้ได้ดีกับสิ่งแวดล้อมซึ่งรู้จักและอาจเป็นอันตรายถึงชีวิต
- 1.2 ทำให้สามารถต่อสู้กับความไม่รู้ของตนเองในเรื่องที่จำเป็นต้องรู้
- 1.3 ทำให้สามารถเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ตัดสินใจในการแก้ปัญหา
- 1.4 ทำให้เกิดความเจริญทางจิตใจ

2. ความสำคัญของสารสนเทศต่อสังคม

- 2.1 ก่อให้เกิดการศึกษาซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาสังคม
- 2.2 รักษาไว้และถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม
- 2.3 เสริมสร้างความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยี เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ การพาณิชย์ และความรู้อื่น ๆ ที่เป็นพื้นฐานจำเป็นต่อการพัฒนาสังคม

คุณลักษณะของสารสนเทศที่ดี

สารสนเทศที่ดีมีลักษณะดังนี้ (ประพาส พาวินันท์, 2539 : 10)

1. มีความเที่ยงตรง (Accuracy) หมายถึง สารสนเทศที่ดีจะต้องไม่ทำให้เกิดความเข้าใจผิด และต้องไม่มีข้อผิดพลาด โดยเฉพาะในเรื่องของตัวเลข สถิติต่าง ๆ แม้กระทั่งการสะกดคำก็ไม่ควรผิดพลาด

2. ทันต่อเวลา (Timeliness) สารสนเทศที่ดีจะต้องอยู่ในช่วงเวลาที่กำหนด เพราะสารสนเทศลักษณะหนึ่ง หรือชนิดหนึ่งอาจจะมีคุณค่า หรือคุณภาพเฉพาะเวลาช่วงหนึ่งเท่านั้น เช่น ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการค้า เศรษฐกิจ หากได้ข้อมูลที่เก่า ก็ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ หรือรายงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ และกิจกรรมต่าง ๆ ต้องทันสมัยตรงกับความต้องการของผู้ใช้สารสนเทศในช่วงเวลานั้น

3. ตรงต่อความต้องการ (Relevance) สารสนเทศต้องตรงกับความต้องการของผู้ใช้ เพราะสารสนเทศ ลักษณะหนึ่งอาจตรงกับความต้องการ และมีคุณค่าเฉพาะกับคนนั้น แต่อาจไม่มีคุณประโยชน์กับอีกคนหนึ่งก็ได้

4. อยู่ในรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ได้ทันที (Presentation) สารสนเทศที่ดีจะต้องผ่านการประมวลผล วิเคราะห์ผลตามหลักวิชาการ และนำมาจัดเก็บไว้ในรูปแบบที่สามารถแสดงผลข้อมูลออกมาได้ทันที เช่น ในรูปแบบของสื่อต่าง ๆ ที่ผู้ใช้สารสนเทศสามารถนำไปใช้ประกอบตัดสินใจได้ทันที

รูปแบบของสารสนเทศ

รูปแบบของสารสนเทศ หมายถึงคุณลักษณะของสื่อที่ใช้บันทึกสารสนเทศ ซึ่งสามารถจำแนกตามวัสดุที่ใช้บันทึก และลักษณะการใช้ดังนี้ (ชาดาศักดิ์ วัชรปรีชาพงษ์, 2548 : 19-21 ; พวา พันธุ์เมฆา, 2539 : 16-20 ; สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์, 2543 : 13-60 ; รุ่งฤดี อภิวัฒน์สร, 2550 : 21-48)

1. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง สื่อซึ่งบันทึกความรู้ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า การอ้างอิง หรือเพื่อความบันเทิง โดยผลิตเป็นหนังสือ สิ่งพิมพ์ หรือเอกสารรูปแบบต่างๆ วัสดุตีพิมพ์ ใช้งาน สะดวก โดยไม่จำเป็นต้องมีอุปกรณ์ช่วยในการอ่าน ซึ่งสามารถจำแนกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

1.1 หนังสือทั่วไป เป็นสิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อหาครอบคลุมเรื่องราว และความรู้ในสาขาวิชา หรือความรู้ทั่วไป โดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มหลัก คือ

1.1.1 หนังสือสารคดี เป็นหนังสือที่ใช้ให้ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น ตำรา

เรียน หนังสือความรู้ทั่วไป เป็นต้น

1.1.2 หนังสือบันเทิงคดี เป็นหนังสือที่มุ่งเน้นให้ความบันเทิง สร้างจินตนาการ เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น หนังสือภาพ เป็นต้น

1.2 หนังสืออ้างอิง เป็นหนังสือที่รวบรวมความรู้ข้อเท็จจริง ใช้ประกอบการค้นคว้า และสร้างความเข้าใจพื้นฐานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเสนอความรู้ และเรื่องราวต่างๆ อย่างกะทัดรัด เช่น พจนานุกรม สารานุกรม ทำเนียบนาม อักษรานุกรมชีวประวัติ หนังสือคู่มือ เป็นต้น

1.3 วารสารหรือนิตยสาร เป็นสิ่งพิมพ์ที่ให้ข้อมูลเนื้อหาที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ จัดพิมพ์อย่างต่อเนื่อง มีกำหนดออกแน่นอน เช่น รายสัปดาห์ รายปักษ์ รายเดือน ราย 2 เดือน ราย 3 เดือน เป็นต้น วารสารหรือนิตยสารแต่ละฉบับประกอบด้วย บทความ ข้อเขียน ข่าวเกร็ดความรู้ เป็นต้น ที่มีเนื้อหาหลากหลาย และผู้เขียนหลากหลายคน

1.4 หนังสือพิมพ์ เป็นสิ่งพิมพ์ที่มุ่งเน้นการเสนอข่าวที่ทันต่อเหตุการณ์ และเสนอเรื่องราวที่กำลังเป็นที่สนใจทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ธุรกิจ การศึกษา อาชีพ กีฬา บันเทิง เป็นต้น มีกำหนดที่แน่นอน เช่น ออกเป็นรายวัน หรือราย 3 วัน ปัจจุบันหนังสือพิมพ์สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มหลัก คือ

1.4.1 หนังสือพิมพ์ทั่วไป เป็นหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวสารที่หลากหลายไม่เฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์ข่าวสด เป็นต้น

1.4.2 หนังสือพิมพ์เฉพาะ เป็นหนังสือพิมพ์ที่มุ่งเสนอข่าวสารเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น หนังสือพิมพ์สยามกีฬา หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หนังสือพิมพ์ดาราคัลี เป็นต้น

1.5 สิ่งพิมพ์รัฐบาล เป็นสิ่งพิมพ์ที่จัดพิมพ์โดยหน่วยงานของทางราชการเป็นผู้รับผิดชอบออกค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลการปฏิบัติงาน วิชาการ ความรู้ นโยบายการดำเนินงานกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของราชการ เพื่อเป็นสื่อกลางประสานความเข้าใจระหว่างประชาชนกับรัฐบาล อาจจะแจกจ่ายหรือจำหน่าย ชนิดของสิ่งพิมพ์คือ เอกสารการวิจัยบทความทางวิชาการ จัดทำในรูปแบบต่างๆ เช่น หนังสือ วารสาร จุลสาร หนังสือพิมพ์ ภาพหรือวัสดุไมติพิมพ์ต่างๆ

1.6 วิทยานิพนธ์ เป็นสิ่งพิมพ์ที่เป็นผลงานการค้นคว้าวิจัยของนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัย อันเป็นข้อกำหนดตามหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาโท ปริญญาตรี และปริญญาเอก วิทยานิพนธ์จึงมีเนื้อหาหลายสาขาวิชา ห้องสมุดจัดเก็บวิทยานิพนธ์แยกไว้ต่างหากจากหนังสือทั่วไป

1.7 จุลสาร เป็นสิ่งพิมพ์ที่กล่าวถึงเรื่องเรื่องหนึ่งจบสมบูรณ์ในเล่ม มีความยาวประมาณ 5 - 60 หน้า โดยทั่วไปพิมพ์แจกเป็นอภิธานการ เนื้อหาของจุลสาร แตกต่างกันไป เช่น อาจเป็นบทความทางวิชาการ ศูนย์รพจน์ของบุคคลสำคัญ ระเบียบข้อบังคับของสมาคม คำแนะนำและประกาศของหน่วยราชการ หรืออาจเป็นเรื่องที่พิมพ์เนื่องในพิธีการ หรือ โอกาสสำคัญ เนื้อเรื่องส่วนใหญ่ในจุลสารจะเป็นที่สนใจในช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ส่วนมากจะเป็นเรื่องใหม่ที่ยังไม่มีการจัดพิมพ์มาก่อน

1.8 กฤตภาค เป็นสิ่งพิมพ์ที่ได้จากการตัดข่าว บทความจากหนังสือพิมพ์ หรือวารสาร แล้วนำมาติดปะกับกระดาษขนาด A4 โดยให้หัวเรื่องและระบุแหล่งที่มาของเนื้อหา

1.9 รายงาน เป็นสิ่งพิมพ์ที่จัดพิมพ์อย่างต่อเนื่อง มีเนื้อหาครอบคลุมทุกสาขาวิชา มุ่งเน้นการรายงานความก้าวหน้าทางวิชาการ ผลการปฏิบัติงาน ผลการค้นคว้าทดลอง เป็นต้น เช่น รายงานการประชุม รายงานการสัมมนาทางวิชาการ รายงานผลการวิจัย รายงานผลการทดลอง และรายงานประจำปี เป็นต้น

1.10 วัสดุตีพิมพ์อื่นๆ โดยทั่วไปมีลักษณะการผลิต และการนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ ได้แก่

1.10.1 สิทธิบัตร หมายถึงเอกสารที่จดทะเบียนสิ่งประดิษฐ์ใหม่ เพื่อแสดงกรรมสิทธิ์ หรือคุ้มครองการประดิษฐ์ หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ สิทธิบัตรเป็นเอกสารที่ให้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สำคัญ เพื่อให้ทราบถึงวิธีการผลิต และสร้างผลิตภัณฑ์

1.10.2 มาตรฐาน หมายถึงเอกสารที่ระบุเกณฑ์หรือข้อกำหนดซึ่งใช้เป็นเครื่องมือบ่งชี้คุณภาพ ความเหมาะสม ความปลอดภัย หรือคุณค่าของสิ่งของเครื่องมือ และวิธีการปฏิบัติ

1.10.3 หนังสือตัวเขียน หมายถึงวัสดุที่ลักษณะพิเศษ เพราะไม่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ แต่เป็นต้นฉบับของผู้เขียนที่อาจเป็นลายมือเขียน หรือฉบับพิมพ์ทั้งพิมพ์ดีด หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ เช่น จดหมายส่วนตัว บันทึกประจำวัน ต้นฉบับนวนิยาย เป็นต้น

1.10.4 จดหมายเหตุ หมายถึงบันทึก หรือเอกสารต้นฉบับที่เกี่ยวข้องกับรายงานและการบันทึก มักเป็นเอกสารบันทึกการปฏิบัติงานของหน่วยงาน สถาบัน หรือองค์กร

2. สื่อไม่ตีพิมพ์ หมายถึง สื่อใดๆ ก็ตามที่ต้องใช้กับอุปกรณ์พิเศษ ซึ่งสามารถบันทึกข้อมูล ความรู้ และใช้สื่อเหล่านั้นเพื่อค้นคว้าหาความรู้ จากสื่อเหล่านั้นด้วยการฟัง การมองเห็น การสัมผัส ดังนี้

2.1 เทปบันทึกเสียง หมายถึงวัสดุที่บันทึกเสียงลงบนเทปแม่เหล็กและบรรจุในตลับ

ให้ประโยชน์มากในการศึกษาด้วยตนเอง โดยเฉพาะการเรียนภาษา เทปบันทึกเสียงยังบรรจุสารสนเทศอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า เช่น การอ่านบทกวีนิพนธ์บทละคร การสัมภาษณ์ การอภิปราย การบรรยาย เป็นต้น ผู้ใช้สามารถบันทึกการลงในเทปบันทึกเสียงได้ด้วยตัวเอง เทปบันทึกเสียงต้องใช้กับเครื่องเล่นเทปบันทึกเสียง

2.2 แผ่นเสียง มีร่องใช้หัวเข็มเล่น บันทึก เพลงและดนตรีรวมเสียงจากธรรมชาติ ปัจจุบันแผ่นเสียงไม่เป็นที่นิยมใช้และไม่มีการผลิตอีกต่อไป สำหรับวัสดุเสียงที่มีผู้นิยมใช้แทนที่แผ่นเสียงคือ แผ่นซีดี (Compact Discs) ซึ่งเป็นแผ่นพอลิคาร์บอเนต และส่วนใหญ่บันทึกเสียงเพลง ใช้ฟังได้เท่านั้น ผู้ใช้ไม่สามารถบันทึกการลงได้

2.3 ภาพยนตร์ หมายถึงวัสดุที่ให้ภาพเคลื่อนไหวเป็นธรรมชาติ ขนาดของฟิล์มภาพยนตร์ที่ให้บริการในห้องสมุด คือ 8 มม. และ 16 มม. มีทั้งบันทึกเสียงบรรยายและไม่บันทึกเสียงบรรยายให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ทุกด้าน รวมทั้งการสาธิตหรือการสอนทักษะเพื่อให้ผู้ศึกษาและฝึกทำตาม การใช้ฟิล์มภาพยนตร์ต้องใช้กับเครื่องฉายภาพยนตร์ตามขนาดของฟิล์ม

2.4 เทปบันทึกภาพ หมายถึงวัสดุที่บันทึกภาพและเสียงลงเทปแม่เหล็ก และบรรจุในตลับ เทปบันทึกภาพนอกจากบันทึกความรู้ในเรื่องต่างๆ เช่นเดียวกับวัสดุประเภทอื่นๆ แล้วยังให้ข้อมูลใหม่ๆ เป็นปัจจุบัน เช่น ภาพเหตุการณ์ การสัมภาษณ์บุคคลสำคัญการบรรยาย การอภิปราย เป็นต้น

2.5 สไลด์ เป็นภาพนิ่งทำจากฟิล์มสไลด์ และนำมาเข้ากรอบใช้ได้ทั้งเป็นแผ่นเดี่ยว ๆ หรือใช้เป็นชุดในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง ทั้งมีเสียงประกอบและไม่มีเสียงประกอบสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาทุกสาขาวิชา รวมทั้งการศึกษาภาพและเหตุการณ์ในอดีตและปัจจุบัน โดยเฉพาะภาพเหตุการณ์ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมนิยมประเพณี การใช้สไลด์กับเครื่องฉายสไลด์ ซึ่งมีทั้งชนิดใช้กับจอแยก หรือชนิดมีจอในตัวเครื่อง

2.6 ฟิล์มสตริป เป็นภาพนิ่งจำนวนหนึ่งถ่ายเรียงลำดับต่อเนื่องบนฟิล์มขนาด 35 มม. ประกอบด้วยภาพประกอบประมาณ 30 - 60 ภาพ ม้วนเก็บในตลับพลาสติกเล็กๆ ฟิล์มสตริปมีทั้งชนิดมีเสียงประกอบและไม่มีเสียงประกอบ และใช้ประโยชน์ในการศึกษาเรื่องราวได้เช่นเดียวกับสไลด์ รวมทั้งการฝึกทักษะในเรื่องต่างๆ

2.7 แผ่นโปรเจกโต เป็นแผ่นอะซิเตดขนาดใหญ่ เข้ากรอบกระดาษแข็ง บรรจุสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า เช่น ข้อความอธิบาย แผนภูมิ แผนที่ แผนที่ แผนสถิติ แผนภาพ การ์ตูน เป็นต้น ควรใช้แผ่นโปรเจกโตกับเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ (Overhead Projector)

2.8 วัสดุย่อส่วน หมายถึงวัสดุที่ถ่ายย่อส่วนหน้าหนังสือ วารสารหรือเอกสารอื่นๆ และภาพ ให้มีขนาดเล็กบนฟิล์มและไมโครฟิช ได้แก่

2.8.1 ไมโครฟิล์ม (Microfilms) เป็นฟิล์มม้วนยาวประมาณ 100 ฟุต ขนาดที่ให้บริการในห้องสมุด คือ 16 มม. และ 35 มม. สารสนเทศที่บรรจุในไมโครฟิล์มมักเป็นสารสนเทศที่มีความต่อเนื่อง เช่น วารสารฉบับย้อนหลัง หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

2.8.2 ไมโครฟิช (Microfiches) เป็นแผ่นฟิล์มขนาด 4X6 นิ้ว มักใช้บันทึกสารสนเทศที่มีขนาดเล็ก เช่น หนังสือ วิทยานิพนธ์ เป็นต้น

2.9 รูปภาพ หมายถึง ภาพถ่าย ภาพเขียน ภาพวาด ภาพศิลปะ ภาพพิมพ์ต่างๆ ซึ่งมีข้อที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า เช่น ภาพสถานที่สำคัญๆ ภาพบุคคลสำคัญ ภาพพืช ภาพสัตว์ เป็นต้น

2.10 แผนที่ เป็นสื่อที่มีคุณค่าในการแสดงลักษณะของพื้นผิวโลก และสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏบนพื้นผิวโลก เช่น ภูเขา แม่น้ำ อาณาเขตที่ตั้งของประเทศ และเมืองต่างๆ

2.11 ลูกโลก หมายถึงหุ่นจำลองโลก ซึ่งสร้างขึ้นจากวัสดุต่างๆ เช่น กระดาษ โลหะ พลาสติก เพื่อแสดงรูปร่างของโลก

2.12 หุ่นจำลอง หมายถึงวัสดุสามมิติที่สร้างขึ้นให้มีลักษณะเหมือนจริง หรือเลียนแบบของจริง อาจมีขนาดเท่าของจริง ใหญ่กว่าของจริง หรือเล็กกว่าของจริง เช่น หุ่นจำลองร่างกายมนุษย์ เมืองจำลอง เป็นต้น

2.13 ของตัวอย่าง หมายถึง สื่อซึ่งเป็นตัวแทน หรือชิ้นส่วน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของจริง เช่น ตัวอย่างหิน และแร่ ตัวอย่างเมล็ดพันธุ์พืช เป็นต้น

3. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อที่นำเสนอข้อมูลในรูปของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือดิจิทัล ได้แก่

3.1 แผ่นซีดี ย่อมาจาก คอมแพ็คดิสก์ (compact disc) คือแผ่นออปติคัล เก็บข้อมูลดิจิทัลต่างๆ การบันทึกข้อมูลต้องใช้แสงเลเซอร์ ซึ่งเดิมพัฒนาสำหรับเก็บเสียงดิจิทัล ซีดีคือมาตรฐานรูปแบบการบันทึกเสียงทางการค้าในปัจจุบัน

3.2 ซีดีรอม (CD ROM ย่อมาจาก Compact Disc Read Only Memory) เป็นสื่อในการเก็บข้อมูลแบบออปติคัล (Optical Storage) ใช้ลำแสงเลเซอร์ในการอ่านข้อมูล แผ่นซีดีรอมมีลักษณะเป็นแผ่นจานกลมคล้ายแผ่นเสียง หรือแผ่นคอมแพ็คดิสก์สำหรับฟังเพลง ทำมาจากแผ่นพลาสติกเคลือบด้วยอลูมิเนียม โดยสามารถเก็บข้อมูลในรูปข้อความ ข่าวสาร รูปภาพ เสียง รวมทั้งภาพวิดีโอไว้ในแผ่นซึ่งพร้อมจะนำมาใช้ได้ทันที

3.3 แผ่นวีซีดี (VCD ย่อมาจาก Video Compact Disc) เป็นแผ่นพลาสติกบางๆ เคลือบด้วยอลูมิเนียม บันทึกข้อมูลที่เป็นตัวอักษร ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว รวมทั้งเสียง ซึ่งส่งสัญญาณภาพและเสียงในรูปแบบดิจิทัล

3.4 แผ่นดีวีดี (DVD ย่อมาจาก Digital Video Disc) เป็นแผ่นพลาสติกมีขนาดเท่าแผ่นซีดี สามารถบันทึกข้อมูลได้ทั้ง 2 ด้าน มีความจุมากกว่าแผ่นซีดีทั่วไป สามารถบันทึกได้ทั้งภาพ และเสียง

4. ฐานข้อมูล CD-ROM และฐานข้อมูลออนไลน์ หมายถึงฐานข้อมูลที่ใช้สามารถสืบค้นผ่านระบบเครือข่ายที่จัดให้บริการ โดยมีบริษัทเอกชนจัดจำหน่ายให้บริการข้อมูล ลักษณะของข้อมูลที่จัดเก็บในฐานข้อมูลเป็นข้อมูลบรรณานุกรม สารระสังเขป ข้อมูลตัวเลข สถิติ และเนื้อหาฉบับเต็ม ตัวอย่างฐานข้อมูล CD-ROM และฐานข้อมูลออนไลน์ ได้แก่

4.1 Pro Quest ฐานข้อมูลที่รวบรวมวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท และปริญญาเอกของสถาบันการศึกษา ที่ได้รับการรับรองจากประเทศสหรัฐอเมริกา และแคนาดา รวมถึงสถาบันการศึกษาจากทวีปยุโรป ออสเตรเลีย เอเชียและแอฟริกา มากกว่า 1,000 แห่ง ประกอบด้วยข้อมูลมากกว่า 16 ล้านระเบียน

4.2 H.W. Wilson ฐานข้อมูลครchner สารระสังเขป และเอกสารฉบับเต็ม ครอบคลุมทุกสาขาวิชา ได้แก่ วิทยาศาสตร์ประยุกต์และเทคโนโลยี ชีววิทยาและการเกษตร ศิลปะ ธุรกิจ การศึกษา มนุษยศาสตร์ กฎหมาย บรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ สังคมศาสตร์ และสาขาวิชาอื่นๆ เช่น เคมี ชีวะ ฟิสิกส์ ดาราศาสตร์ สิ่งแวดล้อม สัตวศาสตร์ และสันตนาการ เป็นต้น ให้ข้อมูลบรรณานุกรม สารระสังเขปและเอกสารฉบับเต็ม โดยฐานข้อมูลส่วนใหญ่ให้เอกสารฉบับเต็มบทความวารสาร ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1995 – ปัจจุบัน

4.3 ISI Web of Science ฐานข้อมูลบรรณานุกรม และสารระสังเขปที่ครอบคลุมสาขาวิชาหลักทางด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ จากวารสารมากกว่า 8,500 รายชื่อให้ข้อมูลมากกว่า 1 ล้านระเบียน ตั้งแต่ปี 2001-2005

4.4 Annual Reviews ฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็มจาก Annual Reviews จำนวน 31 ชื่อเรื่องให้เนื้อหาครอบคลุมสาขาวิชา ชีวแพทย์ ฟิสิกส์ และสังคมศาสตร์

4.5 CJO (Cambridge Journal Online) ฐานข้อมูลวารสารฉบับเต็ม ที่ให้เนื้อหาครอบคลุมสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

4.6 Blackwell Synergy ฐานข้อมูลวารสารฉบับเต็มที่ให้เนื้อหาครอบคลุมสาขาวิชาการเกษตร ธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ การเงิน คณิตศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี สุขภาพ มนุษยศาสตร์ กฎหมาย และศิลปะ

4.7 IFD Newsclip Online ฐานข้อมูลกฤตภาคที่รวบรวมข่าว บทสัมภาษณ์บทวิเคราะห์ บทวิจารณ์ รายงานต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์ภาษาไทยที่วางจำหน่ายในประเทศ เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญในการติดตามข่าวสารทันสมัย และใช้ในการค้นคว้าอ้างอิง สำหรับงานวิชาการ งานวิจัย และเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการแข่งขันทางธุรกิจ

4.8 Digital Library (ACM) ฐานข้อมูลบรรณานุกรม สารระสังเขป เอกสารวิจารณ์ และวารสารฉบับเต็มทางด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ จากสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องจดหมายข่าว หนังสือ และเอกสารการประชุม ซึ่งประกอบไปด้วยรายการบรรณานุกรม สารระสังเขป เอกสารวิจารณ์และบทความฉบับเต็ม ตั้งแต่ปี 1985 - ปัจจุบัน

4.9 LexisNexis เป็นฐานข้อมูลวารสารฉบับเต็มทางด้านกฎหมาย เริ่มให้ข้อมูลตั้งแต่ปี 1980 รวบรวมข้อมูลจากทั่วโลกภายในฐานข้อมูลประกอบด้วยบทความ มากกว่า 4 ล้านบทความ จากแหล่งข้อมูลมากกว่า 1,000 แหล่ง Nexis เป็นฐานข้อมูล ที่รวบรวมข่าวสารแหล่งข้อมูลทางธุรกิจที่สำคัญทั้งหมดจากประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก

4.10 IEEE/IEE Electronic Library (IEL) ฐานข้อมูลวารสารเอกสารฉบับเต็มทางด้านสาขาวิชา วิศวกรรมไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น คอมพิวเตอร์ การบินและอากาศยาน วิศวกรรมศาสตร์ อุตสาหกรรมศาสตร์ และการขนส่ง ซึ่งมีข้อมูลมากกว่า 12,000 รายการ

4.11 ABI Inform Complete ฐานข้อมูลวารสารฉบับเต็มที่ให้เนื้อหาครอบคลุมสาขาวิชาด้านบริหารธุรกิจ การจัดการรวมทั้งสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยฐานข้อมูลย่อย

- ABI/INFORM Global ครอบคลุมสิ่งพิมพ์ชั้นนำด้านบริหารธุรกิจ มากกว่า 1,600 รายชื่อ ซึ่งในจำนวนนี้ให้ข้อมูลฉบับเต็มรูปแบบ(Full Text) ไม่น้อยกว่า 700 รายชื่อ
- ABI/INFORM Trade & Industry ให้ข้อมูลด้านการค้า อุตสาหกรรม การสื่อสาร คอมพิวเตอร์
- ABI/INFORM Dateline ให้ข้อมูลเกี่ยวกับข่าวท้องถิ่นทางด้านบริหารธุรกิจ

4.12 Science Online & Science NOW ของ AAAS (American Association for the Advancement of Science) ฐานข้อมูลวารสารฉบับเต็มที่ให้เนื้อหาครอบคลุมด้าน วิทยาศาสตร์ การ รักษาโรค เคมีบำบัด

4.13 ACS + ACS Archives ฐานข้อมูลวารสารฉบับเต็มที่ให้เนื้อหาครอบคลุม สาขาวิชาเคมีประยุกต์ วิสวเคมี ชีวเคมีและเทคโนโลยีชีวภาพ เคมี เคมีอินทรีย์ เกษศาสตร์ พอลิเมอร์และวัสดุศาสตร์

แหล่งสารสนเทศ

แหล่งสารสนเทศ (Information Resources) หมายถึงรวมทั้งแหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นศูนย์รวมข้อมูลทางสารสนเทศ แหล่งเกิดข้อมูลทางสารสนเทศ และแหล่งผลิตสารสนเทศ สถาบันบริการสารสนเทศจะเป็นผู้รวบรวมสะสมสารสนเทศต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน และนำมาจัดเก็บให้บริการ และเผยแพร่สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ แหล่งให้บริการสารสนเทศที่สำคัญในอดีตคือ ห้องสมุดประชาชน แต่ในปัจจุบันแหล่งให้บริการสารสนเทศมีหลายประเภท แตกต่างกันไป ตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง และการให้บริการสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศนั้นอาจแบ่งย่อยไปตามลักษณะของตัวแหล่งได้ดังนี้ (กณจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์. 2548 : 7 ; ชุติมา สัจจามันท์. 2543 : 129 – 138 ; น้ำทิพย์ วิชาวิน. 2546 : 13 ; โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. 2531 : ออนไลน์)

1. ห้องสมุด (Library) คือ สถาบันที่เป็นแหล่งสะสมให้บริการทรัพยากรสารสนเทศ ในรูปแบบสิ่งตีพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ และ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีการจัดระบบหมวดหมู่ของทรัพยากรสารสนเทศอย่างเป็นระบบ เพื่อให้มีการเข้าถึงการใช้และบริการอย่างสะดวกรวดเร็ว ซึ่งสามารถแบ่งออกตามหน้าที่ได้ดังนี้

1.1 ห้องสมุดแห่งชาติ นับเป็นห้องสมุดที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ ดำเนินการโดยรัฐบาล ทำหน้าที่หลักคือ รวบรวมหนังสือ สิ่งพิมพ์ และสื่อความรู้ทุกอย่างที่ผลิตขึ้นในประเทศ และทุกอย่างที่เกี่ยวกับประเทศ ไม่ว่าจะจัดพิมพ์ในประเทศใด ภาษาใด ทั้งนี้เป็นการอนุรักษ์สื่อความรู้ ซึ่งเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของชาติ มิให้สูญไป และให้มีไว้ใช้ในอนาคต นอกจากรวบรวมสิ่งพิมพ์ในประเทศแล้ว ก็มีหน้าที่รวบรวมหนังสือที่มีคุณค่า ซึ่งพิมพ์ในประเทศอื่นไว้ เพื่อการค้นคว้าอ้างอิง ตลอดจนทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมบรรณานุกรมต่างๆ และจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติ ออกเผยแพร่ให้ทราบทั่วกันว่า มีหนังสืออะไรบ้างที่ผลิตขึ้นในประเทศ ห้องสมุดแห่งชาติจึงเป็น

แหล่งให้บริการทางความรู้แก่คนทั้งประเทศช่วยเหลือการค้นคว้า วิจัย ตอบคำถาม และให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับหนังสือ

1.2 ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดประชาชนดำเนินการโดยรัฐบาล เป็นห้องสมุดที่ประชาชนต้องการให้มีในชุมชน หรือในเมืองที่อาศัยอยู่ ประชาชนจะสนับสนุน โดยยินยอมให้รัฐบาลจ่ายเงินรายได้จากภาษีต่างๆ ในการจัดตั้ง และดำเนินการ ห้องสมุดประเภทนี้เป็นบริการของรัฐ จึงมิได้เรียกค่าตอบแทน เช่น ค่าบำรุงห้องสมุด หรือค่าเช่าหนังสือ ทั้งนี้เพราะถือว่า ประชาชนได้บำรุงแล้ว โดยการเสียภาษีรายได้ให้แก่ประเทศ หน้าที่ของห้องสมุดประชาชนคือ ให้บริการหนังสือ เพื่อการศึกษาตลอดชีวิต บริการข่าวสารความเคลื่อนไหวทางวิชาการ และเหตุการณ์ต่างๆ ที่ประชาชนควรทราบ ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้ข่าวสารข้อมูลที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน และการพัฒนาในด้านต่างๆ ของแต่ละคนและสังคม

1.3 ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย เป็นห้องสมุดที่ตั้งอยู่ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ทำหน้าที่ส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตร โดยการจัดรวบรวมหนังสือ และสื่อความรู้อื่นๆ ในหมวดวิชาต่างๆ ตามหลักสูตร ช่วยเหลือในการค้นคว้าวิจัยของอาจารย์ และนักศึกษา ส่งเสริมพัฒนาการทางวิชาการของอาจารย์ และนักศึกษา โดยจัดให้มีแหล่งความรู้ และช่วยจัดทำบรรณานุกรม และดัชนี สำหรับค้นคว้าเรื่องราวต่าง ๆ ที่ต้องการ

1.4 ห้องสมุดโรงเรียนเป็นห้องสมุดที่ตั้งอยู่ในโรงเรียนมัธยม และโรงเรียนประถมศึกษา มีหน้าที่ส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตร โดยการรวบรวมหนังสือ และสื่อความรู้อื่นๆ ตามรายวิชา แนะนำและสอนการใช้ห้องสมุดแก่นักเรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน แนะนำให้รู้จักหนังสือที่ควรอ่าน ให้รู้จักวิธีศึกษาค้นคว้า หาความรู้ด้วยตนเอง ให้รู้จักรักและถนอมหนังสือ และเคารพสิทธิของผู้อื่นในการใช้ห้องสมุด และยืมหนังสือ ซึ่งเป็นสมบัติของทุกคนร่วมกัน ร่วมมือกับครูอาจารย์ ในการจัดชั่วโมงใช้ห้องสมุด จัดหนังสือ และสื่อการสอนอื่นๆ ตามรายวิชาให้แก่ครูอาจารย์

1.5 ห้องสมุดเฉพาะ คือ ห้องสมุดซึ่งรวบรวมหนังสือในสาขาวิชาบางสาขา โดยเฉพาะ มักเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยราชการ องค์กร บริษัท เอกชน หรือธนาคาร ทำหน้าที่จัดหาหนังสือ และให้บริการความรู้ ข้อมูล และข่าวสารเฉพาะ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหน่วยงานนั้นๆ ห้องสมุดเฉพาะจะเน้นการรวบรวมรายงาน การค้นคว้าวิจัย วารสารทางวิชาการ และเอกสารเฉพาะเรื่อง ที่ผลิตเพื่อการใช้ในกลุ่มนักวิชาการ บริการของห้องสมุดเฉพาะจะเน้นการช่วยค้นเรื่องราว ตอบคำถาม แปลบทความทางวิชาการ จัดทำสำเนาเอกสาร ค้นหาเอกสาร จัดทำบรรณานุกรม และดัชนีค้นเรื่องให้ตามต้องการ จัดพิมพ์ข่าวสาร เกี่ยวกับสิ่งพิมพ์เฉพาะเรื่องส่งให้

ถึงผู้ใช้ จัดส่งเอกสาร และเรื่องย่อของเอกสารเฉพาะเรื่อง ให้ถึงผู้ใช้ตามความสนใจเป็นรายบุคคล

ในปัจจุบันนี้ เนื่องจากการผลิตหนังสือ และสิ่งพิมพ์อื่นๆ โดยเฉพาะวารสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย และรายงานการประชุมทางวิชาการ มีปริมาณเพิ่มขึ้นมากมาย แต่ละสาขาวิชา มีสาขาแยกย่อยเป็นรายละเอียดลึกซึ้ง จึงยากที่ห้องสมุดแห่งใดแห่งหนึ่ง จะรวบรวมเอกสารเหล่านี้ได้หมดทุกอย่าง และให้บริการได้ทุกอย่างครบถ้วน จึงเกิดมีหน่วยงานดำเนินการเฉพาะเรื่อง เช่น รวบรวมหนังสือ และสิ่งพิมพ์อื่นๆ เฉพาะสาขาวิชาย่อย วิเคราะห์เนื้อหา จัดทำเรื่องย่อ และดัชนีค้นเรื่องนั้นๆ แล้วพิมพ์ออกเผยแพร่ให้ถึงตัวผู้ต้องการเรื่องราวข่าวสาร และข้อมูลตลอดจนเอกสารในเรื่องนั้น หน่วยงานที่ทำหน้าที่ประเภทนี้ จะมีชื่อเรียกว่า ศูนย์เอกสาร ศูนย์สารสนเทศ ศูนย์ข่าวสาร หรือศูนย์สารสนเทศ เช่น ศูนย์เอกสารการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ศูนย์ข่าวสารการประมง เป็นต้น ศูนย์เหล่านี้บางศูนย์เป็นเอกเทศ บางศูนย์ก็เป็นส่วนหนึ่งของห้องสมุด บางศูนย์ก็เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน เช่นเดียวกับห้องสมุดเฉพาะ

2. ศูนย์สารสนเทศ (Information center) คือสถาบันที่มีหน้าที่จัดหา จัดเก็บ และให้บริการสารสนเทศเฉพาะสาขาวิชาหรือเฉพาะเรื่อง เช่น ศูนย์สารสนเทศ กรมปศุสัตว์ ศูนย์สารสนเทศ กองแผนงาน กรมทรัพยากรชายทะเลและชายฝั่ง เป็นต้น

3. แหล่งทรัพยากรสารสนเทศอื่นๆ

3.1 ศูนย์ข้อมูล คือ แหล่งสะสม และเผยแพร่ข้อมูล ซึ่งมักเป็นตัวเลขหรือข้อมูลดิบ ซึ่งมักจะเกี่ยวกับภารกิจของหน่วยงาน เพื่อเผยแพร่และให้บริการแก่ผู้ใช้อย่างมีระบบ และมักใช้คอมพิวเตอร์จัดเก็บและประมวลผลข้อมูล ถ้าจัดเก็บข้อมูลขยายขอบเขตในวงกว้าง เรียกว่า คลังข้อมูล (Data bank) เช่น

3.1.1 ศูนย์ข้อมูลพลังงานแห่งประเทศไทย กองนโยบายและวางแผนพลังงาน สำนักงานพลังงานแห่งชาติ เป็นแหล่งรวบรวม แลกเปลี่ยนและให้บริการข้อมูลด้านพลังงานด้วยระบบคอมพิวเตอร์ และยังจัดทำสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ข้อมูล

3.1.2 ศูนย์ข้อมูล สำนักวิจัยธนาคารกรุงเทพจำกัด จัดเก็บและประมวลผลข้อมูลเศรษฐกิจทั่วไป ข้อมูลขายสินค้า ข้อมูลลูกค้าที่สำคัญของประเทศไทยที่ได้จากรายงานข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน

3.2 หน่วยทะเบียน สถิติ คือหน่วยงานที่รับจดทะเบียน เก็บรวบรวมหลักฐานและข้อมูลการจดทะเบียน หรือลงทะเบียน เช่น กรมทะเบียนการค้า รับจดทะเบียนเป็นแหล่งข้อมูลทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัท ทะเบียนธุรกิจของคนต่างด้าวกองทะเบียน กรมการปกครอง มีฝ่ายทะเบียนรับผิดชอบงานทะเบียนการปกครอง

3.3 หน่วยงานจดหมายเหตุ คือหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดเก็บเอกสารประเภทจดหมายเหตุ ได้แก่ เอกสารที่แสดงประวัติ พัฒนาการ นโยบายและการดำเนินงานของหน่วยงานราชการ เอกชน และบุคคลแบ่งเป็น 7 ประเภท ดังนี้

3.3.1 หอจดหมายเหตุแห่งชาติ ทำหน้าที่เก็บรักษาจดหมายเหตุของราชการที่หน่วยราชการต่างๆ ส่งมอบให้ เพื่อให้บริการค้นคว้าวิจัยแก่นักวิจัยและบุคคลทั่วไป

3.3.2 หอจดหมายเหตุส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ทำหน้าที่เก็บรักษาเอกสารที่มีคุณค่าที่หน่วยราชการในส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นส่งมอบให้ อาจจะเป็นสาขาของหอจดหมายเหตุแห่งชาติ เช่น หอจดหมายเหตุแห่งชาติภาคเหนือ ตั้งอยู่ที่สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

3.3.3 หน่วยงานจดหมายเหตุของส่วนราชการ ทำหน้าที่เก็บรักษาจดหมายเหตุเอกสารของส่วนราชการนั้นไว้โดยเฉพาะ เช่น กองบรรณสาร และห้องสมุดกระทรวงต่างประเทศ

3.3.4 หน่วยงานจดหมายเหตุของมหาวิทยาลัย ทำหน้าที่เก็บรักษาเอกสารเกี่ยวกับประวัติและพัฒนารของมหาวิทยาลัย นโยบายการปฏิบัติงาน การบริหารงาน กิจกรรมทางการเรียนการสอน ฯลฯ เช่น หอประวัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3.5 หน่วยงานจดหมายเหตุของวัดและสถาบันศาสนา ทำหน้าที่เก็บรักษาจดหมายเหตุเกี่ยวกับประวัติ พัฒนาการของวัด สถาบันศาสนา และเรื่องราวทางศาสนาที่เกี่ยวข้อง

3.3.6 หน่วยงานงานจดหมายเหตุของสถาบันธุรกิจ และอุตสาหกรรม ทำหน้าที่จัดเก็บเอกสารที่เกี่ยวกับการผลิต การลงทุน สิทธิบัตร การตลาดและการจ้าง

3.3.7 หอประวัติบุคคลสำคัญ (Hall of Fame) รวบรวมประวัติเกียรติคุณ และผลงานของบุคคลที่มีชื่อเสียง เช่น หอจดหมายเหตุนายกรัฐมนตรี พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ จังหวัดสงขลา

4. สถาบันบริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์ (Commercial information service centers) เป็นสถาบันที่จัดให้บริการสารสนเทศโดยคิดค่าบริการ เนื่องจากผู้ใช้บริการต้องการความถูกต้อง สะดวก รวดเร็วและทันสมัยจึงต้องเสียค่าใช้จ่าย สถาบันบริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์ มีการดำเนินงานในลักษณะที่เป็นธุรกิจและจัดให้บริการสารสนเทศตามความต้องการของผู้ใช้ เช่น ศูนย์ข้อมูลมติชน ซึ่งให้บริการกฤตภาคออนไลน์ เป็นต้น

5. บุคคล ถือเป็นแหล่งสารสนเทศที่สำคัญอีกแหล่งหนึ่ง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่าง ๆ ถ้าเป็นนักวิชาการหรือนักวิจัย จะมีหน่วยงานบางแห่งได้รวบรวมชื่อบุคคลเหล่านั้นไว้ให้เป็นแหล่งค้นได้ เช่น ทำเนียบนักวิจัย ของศูนย์ข้อเสนอเทศการวิจัย สภาวิจัยแห่งชาติ หรือหนังสือรวบรวมประวัติศิลปินแห่งชาติ หรือ บุคคลดีเด่นทางวัฒนธรรม ของ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ หรือ ประวัติคนไทยตัวอย่าง ของ มูลนิธิธารน้ำใจ เป็นต้น แหล่งสารสนเทศบุคคลจะเป็นแหล่งที่ให้ความรู้เชิงทฤษฎีและปฏิบัติอย่างดียิ่ง

6. สถานที่ที่เป็นแหล่งสารสนเทศที่มีคุณค่ามากอีกประเภทหนึ่ง ทั้งที่เป็นสถานที่จริง เช่น อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย พระปฐมเจดีย์ เขื่อนศรีนครินทร์ หรือเป็นสถานที่จำลองมาเพื่อให้สะดวกแก่การชมในครั้งเดียว เช่น เมืองโบราณ ที่จังหวัดสมุทรปราการ หรือ อุทยานวิจัยและวิชาการในงานเกษตรแห่งชาติ เมื่อ 28 มกราคม 2538 ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน สถานที่ที่เป็นแหล่งสารสนเทศจะให้ทั้งความรู้ ความประทับใจ ความชื่นชม แก่ผู้ที่ได้พบเห็นไปศึกษา

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

คณะศิลปศาสตร์ เป็นหนึ่งในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งได้รับการสถาปนาขึ้น ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 โดยเดิมมีชื่อว่าสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล โดยจัดการเรียนการสอนสายวิชาชีพ ที่มีชื่อเสียงและความเชี่ยวชาญด้านวิชาชีพมาเป็นเวลาช้านาน ประกอบด้วยวิทยาเขตต่างๆ มากกว่า 35 วิทยาเขตทั่วประเทศ และมีการปรับเปลี่ยนสถานภาพจากสถาบันมาเป็นมหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2548 โดยมีการรวมกลุ่มวิทยาเขตต่างๆ ในสังกัดแยกออกเป็น 9 มหาวิทยาลัย และหนึ่งในมหาวิทยาลัยที่แยกอิสระออกมาก็คือ "มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร"

ปัจจุบันคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ตั้งอยู่อาคาร 1, 3 และ 4 ในบริเวณวิทยาเขตพณิชยการพระนคร (เดิม) ให้บริการการสอนด้านวิชาด้านศิลปศาสตร์แก่นักศึกษาทุกคณะในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยจุดเริ่มต้นของคณะศิลปศาสตร์ เริ่มต้นจากการเป็นโรงเรียนประถมศึกษาศึกษาพิเศษภาษาอังกฤษ วัดสัมพันธวงศ์ ซึ่งตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2443 โดยแต่เดิมจัดหลักสูตรสอนเน้นหนักไปในทางภาษาอังกฤษ เท่านั้น ต่อมาได้เพิ่ม วิชาสามัญพนักงาน วิชาค้าขาย และการบัญชีตามแผนการศึกษาใหม่ พ.ศ.2452 ของกระทรวงธรรมการ (ชื่อเดิมของกระทรวงศึกษาธิการ) ต่อมาวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2512 ได้รับการยกระดับขึ้นเป็น "วิทยาลัยพณิชยการพระนคร" ในสังกัดกรมอาชีวศึกษาและในวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2520

เปลี่ยนชื่อเป็น “วิทยาเขตพัฒนวิชาการพระนคร” ในสังกัดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ซึ่งต่อมาวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2532 “วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา” เปลี่ยนชื่อเป็น “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล” และในวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2548 “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล” ได้รับการสถาปนาและแบ่งออกเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 มหาวิทยาลัย และวิทยาเขตพัฒนวิชาการพระนคร เข้าสังกัดใน “มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร”

ต่อมาวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีคำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงานโครงการจัดตั้งคณะศิลปศาสตร์ และในวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งคณะศิลปศาสตร์ เป็นคณะหนึ่งในแปดของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งประกอบด้วย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น และคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน

ปัจจุบันคณะศิลปศาสตร์ เปิดสอน 4 สาขาวิชา ได้แก่ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล (English for International Communication) การท่องเที่ยว (Tourism) การโรงแรม (Hospitality) และภาษาไทยประยุกต์ (Applied Thai)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกำหนดถึง 3 สาขา คือ

1. สาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล มีวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ดังนี้

1.1 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากลในการประกอบอาชีพสาขาต่าง ๆ และเพื่อการศึกษาในระดับสูงต่อไป

1.2 เพื่อผลิตบัณฑิตที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์

เหมาะสมกับกาลเทศะ

1.3 เพื่อสร้างบัณฑิตผู้มีจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมความเป็นไทยสู่สังคมโลก

2. สาขาการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ดังนี้

2.1 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ในด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การจําหน่ายเที่ยว ความรู้พื้นฐานในงานมัคคุเทศก์ การประสานงานการท่องเที่ยว การวางแผนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวและความรู้ในธุรกิจบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกัธุรกิจท่องเที่ยว

2.2 เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการจําหน่าย

เที่ยว การสื่อสารภาษาต่างประเทศที่ใช้ในการจัดการธุรกิจท่องเที่ยว และทักษะงานบริการอื่น ๆ ที่จำเป็นในธุรกิจท่องเที่ยวและธุรกิจบริการ

2.3 เพื่อผลิตบัณฑิตตามความต้องการของสังคม เศรษฐกิจ และตลาดแรงงานของธุรกิจ นำเที่ยว ตลอดจนธุรกิจบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อาทิ ธุรกิจการบิน ธุรกิจโรงแรม การจัดประสานงานในธุรกิจบริการ เป็นต้น

2.4 เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความพอเพียง ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ มีใจรักและสำนึกในจรรยาบรรณทางวิชาชีพ มีจิตใจที่รักในงานบริการ และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

3. สาขาการโรงแรม มีวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ดังนี้

3.1 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ในด้านการบริหารงานโรงแรมเบื้องต้น การจัดการโรงแรม โครงสร้าง บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบต่างๆ ภายในโรงแรม ตลอดจนประเภทของโรงแรมและอนาคตของธุรกิจโรงแรม

3.2 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีทักษะในการปฏิบัติงาน โรงแรมทุกส่วน ได้แก่ การปฏิบัติงานในส่วนห้องพัก การปฏิบัติงานบริการอาหารและเครื่องดื่ม ตลอดจนมีทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษในระดับปฏิบัติการ

3.3 เพื่อผลิตบัณฑิตตามความต้องการของสังคม เศรษฐกิจ และตลาดแรงงานของธุรกิจนำเที่ยว ตลอดจนธุรกิจบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการโรงแรม อาทิ ธุรกิจท่องเที่ยว ธุรกิจโรงแรม การจัดประสานงานในธุรกิจบริการ เป็นต้น

3.4 เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความพอเพียง ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ มีใจรักและสำนึกในจรรยาบรรณทางวิชาชีพ มีจิตใจที่รักในงานบริการ และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

การจัดการศึกษา โดยใช้ระบบทวิภาค โดยในปีการศึกษาหนึ่งๆ แบ่งเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ ในภาคการศึกษาปกติมีเวลาศึกษา 16 สัปดาห์ และสำหรับภาคการศึกษาฤดูร้อนมีเวลาศึกษา 8 สัปดาห์ ลักษณะการคิดหน่วยกิต คือวิชาภาคฤดูร้อน ใช้เวลาศึกษา 16 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ คิดเป็น 1 หน่วยกิต ส่วนวิชาภาคปฏิบัติ ใช้เวลาศึกษา 32 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ คิดเป็น 1 หน่วยกิต นอกจากนี้ยังมีรายวิชาการทำโครงการ การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนามหรือสหกิจ ใช้เวลาทำงานหรือฝึกปฏิบัติ 48 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา คิดเป็น 1 หน่วยกิต โดยมีโครงสร้างหลักสูตรตลอดหลักสูตรที่นักศึกษาต้องเรียน ทั้ง 3 สาขาวิชา มีดังนี้

ตาราง 1 เปรียบเทียบโครงสร้างหลักสูตร

หมวดวิชา สาขาวิชา	ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร	การท่องเที่ยว	การโรงแรม
	จำนวนหน่วยกิต	จำนวนหน่วยกิต	จำนวนหน่วยกิต
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป			
1.1 กลุ่มวิชาภาษาไทย	6	3	3
1.2 กลุ่มวิชาภาษาอังกฤษ	9	12	12
1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	9	9	9
1.4 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	6	6	6
1.5 กลุ่มวิชาพลศึกษาและนันทนาการ	2	2	2
2. หมวดวิชาเฉพาะ			
2.1 กลุ่มวิชาแกน	33	33	33
2.2 กลุ่มวิชาชีพบังคับ	54	51	51
2.3 กลุ่มวิชาชีพเลือก	15	15	15
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	6	6	6
รวมจำนวนหน่วยกิตทั้งหมด	140	137	137

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดวงใจ ศิริประเสริฐสิน (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้สารสนเทศเพื่อการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการใช้สารสนเทศเพื่อการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในด้านคุณลักษณะของสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศ ตลอดจนเพื่อการศึกษาปัญหาการใช้สารสนเทศ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี สังกัด 5 สำนักวิชา ได้แก่ สำนักวิชาวิทยาศาสตร์ สำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ และสำนักวิชาแพทยศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมีการใช้สารสนเทศเพื่อการสอนในระดับปานกลาง โดยมีการใช้ลักษณะของสารสนเทศในระดับปานกลาง ส่วนแหล่งสารสนเทศมีการใช้ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาการใช้ในแต่ละด้านพบว่า

ด้านเนื้อหาของสารสนเทศ พบว่าอาจารย์ใช้เนื้อหาของสารสนเทศในสาขาวิชาที่

คนสอนในระดับน้อยที่สุด ใช้ขอบเขตของเนื้อหาสารสนเทศในระดับปานกลาง โดยใช้สารสนเทศที่มีขอบเขตเนื้อหาแคบจำกัดเฉพาะเรื่องที่มีเนื้อหาละเอียดในระดับมาก ด้านรูปแบบของสารสนเทศ พบว่า อาจารย์ใช้สื่อตีพิมพ์ประเภทหนังสือตำราในระดับมากที่สุด และใช้สื่อไม่ตีพิมพ์ประเภทแผ่นใสในระดับมาก รวมทั้งใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทฐานข้อมูลออนไลน์ในระดับมาก ด้านภาษาของสารสนเทศ พบว่า อาจารย์ใช้ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษในระดับมาก ด้านความทันสมัยของสารสนเทศ พบว่า อาจารย์ใช้สารสนเทศที่มีความทันสมัย 1 ปี และมากกว่า 1 ปี ในระดับปานกลาง และใช้สารสนเทศที่มีความทันสมัยน้อยกว่า 1 ปี ในระดับน้อย ด้านแหล่งสารสนเทศ พบว่า อาจารย์มีการใช้ในระดับน้อย ทั้งนี้แหล่งสารสนเทศบุคคล อาจารย์มีการใช้ในระดับปานกลาง โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ ในระดับปานกลาง ส่วนแหล่งสารสนเทศสถาบันและแหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ อาจารย์มีการใช้ในระดับน้อย

ปัญหาการใช้สารสนเทศ พบว่า อาจารย์มีปัญหาสารสนเทศในสาขาวิชาที่ต้องใช้มีน้อย เนื้อหาไม่ตรงกับความต้องการ สื่อตีพิมพ์ ตัวเล่มน้ำหนักมาก ทำให้ไม่สะดวกในการเคลื่อนย้ายและหยิบใช้ สื่อไม่ตีพิมพ์มีปัญหาความไม่สะดวกเกี่ยวกับการใช้สื่อในเรื่องเวลา และสถานที่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์มีปัญหาความเมื่อยล้าของสายตาในการรับรู้สารสนเทศผ่านจอเทอร์มินัลเป็นเวลานาน ปัญหาด้านการใช้ภาษาวิชาการที่ซับซ้อน สารสนเทศมีกำหนดออกไม่ทันต่อความต้องการ ปัญหาการใช้แหล่งสารสนเทศบุคคล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาเฉพาะมีจำนวนจำกัด แหล่งสารสนเทศสถาบันมีสารสนเทศที่ต้องจำนวนน้อย ไม่เพียงพอต่อความต้องการ และแหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ มีปัญหาเกี่ยวกับการเชื่อมต่อระบบข่ายงานคอมพิวเตอร์ไปยังแหล่งสารสนเทศที่ต้องการใช้เวลานาน

นอกจากนี้พบว่า สาขาวิชาของสารสนเทศ สื่อตีพิมพ์ สื่อไม่ตีพิมพ์ ความทันสมัยของสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศมีความสัมพันธ์กับสำนักวิชาที่สังกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จันทร์เพ็ญ สิงหนุต (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 340 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน และวิธีการของเซฟเฟ้ ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ใช้หนังสือตำราวิชาการมากที่สุด โดยใช้ประกอบการเรียน การทำรายงาน นักศึกษาพบปัญหาเกี่ยวกับการมีทรัพยากรสารสนเทศน้อยเกินไป รองลงมาไม่มีสารสนเทศที่ต้องการ แหล่งสารสนเทศอยู่

ไกลไม่สะดวก นอกจากนี้ไม่พบความแตกต่างระหว่างการใช้สารสนเทศ เมื่อจำแนกตามเพศ และสาขาวิชาที่เรียน

ทิพย์วัลย์ อ่อนใจงาม (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และเปรียบเทียบสภาพการใช้สารสนเทศ รวมทั้งปัญหาการใช้สารสนเทศ และความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศ จำแนกตามตัวแปร เพศ สาขาวิชาที่ศึกษา สถานภาพการทำวิทยานิพนธ์ และภูมิลำเนาของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังทำวิทยานิพนธ์ และมีภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัด จำนวน 273 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสาขาวิชา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาใช้แหล่งสารสนเทศโดยรวมในระดับน้อย เมื่อเปรียบเทียบการใช้แหล่งสารสนเทศ ดังกล่าว พบว่า นักศึกษาหญิงใช้แหล่งสารสนเทศมากกว่า นักศึกษาชาย นักศึกษาที่ศึกษาสาขาวิชาต่างกัน ใช้แหล่งสารสนเทศ โดยรวมแตกต่างกัน นักศึกษาที่มีสถานภาพการทำวิทยานิพนธ์ต่างกัน ใช้แหล่งสารสนเทศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน ใช้แหล่งสารสนเทศ โดยรวมแตกต่างกัน 2) นักศึกษาใช้วิธีการค้นหาสารสนเทศโดยรวม ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบวิธีการค้นหาสารสนเทศดังกล่าว พบว่า นักศึกษาหญิง ใช้วิธีการค้นหาสารสนเทศ มากกว่านักศึกษาชาย นักศึกษาที่ศึกษาสาขาวิชาต่างกัน ใช้วิธีการค้นหาสารสนเทศแตกต่างกัน นักศึกษาที่มีสถานภาพการทำวิทยานิพนธ์ต่างกัน ใช้วิธีการค้นหาสารสนเทศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน ใช้วิธีการค้นหาสารสนเทศ โดยรวมแตกต่างกัน 3) นักศึกษาใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศโดยรวมในระดับน้อย เมื่อเปรียบเทียบการใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศดังกล่าว พบว่า นักศึกษาหญิงใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศ มากกว่านักศึกษาชาย นักศึกษาที่ศึกษาสาขาวิชาต่างกัน ใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีสถานภาพการทำวิทยานิพนธ์ต่างกัน ใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน ใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน 4) นักศึกษาใช้วัสดุสารสนเทศ โดยรวมในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบการใช้วัสดุสารสนเทศดังกล่าว พบว่า นักศึกษาหญิงใช้วัสดุสารสนเทศ มากกว่านักศึกษาชาย นักศึกษาที่ศึกษาสาขาวิชาต่างกัน ใช้วัสดุสารสนเทศ โดยรวมแตกต่างกัน นักศึกษาที่มีสถานภาพการทำวิทยานิพนธ์ต่างกัน ใช้วัสดุสารสนเทศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน ใช้วัสดุสารสนเทศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน 5) นักศึกษามีปัญหาการค้นหา

สารสนเทศโดยรวม ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการค้นหาสารสนเทศดังกล่าว พบว่า นักศึกษาหญิงมีปัญหาการค้นหาสารสนเทศมากกว่านักศึกษาชาย นักศึกษาที่ศึกษาสาขาวิชาต่างกัน มีปัญหาการค้นหาสารสนเทศ โดยรวมแตกต่างกัน นักศึกษาที่มีสถานภาพการทำวิทยานิพนธ์ต่างกัน มีปัญหาการค้นหาสารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีปัญหาการค้นหาสารสนเทศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน 6) นักศึกษามีปัญหาการใช้วัสดุสารสนเทศโดยรวมในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการใช้วัสดุสารสนเทศดังกล่าว พบว่า นักศึกษาหญิงมีปัญหาการใช้วัสดุสารสนเทศมากกว่านักศึกษาชาย นักศึกษาที่ศึกษาสาขาวิชาต่างกัน มีปัญหาการใช้วัสดุสารสนเทศ โดยรวมแตกต่างกัน นักศึกษาที่มีสถานภาพการทำวิทยานิพนธ์ต่างกัน มีปัญหาการใช้วัสดุสารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีปัญหาการใช้วัสดุสารสนเทศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน 7) นักศึกษามีความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศโดยรวมในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศดังกล่าว พบว่า นักศึกษาหญิงมีความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศมากกว่านักศึกษาชาย นักศึกษาที่ศึกษาสาขาวิชาต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศ โดยรวมแตกต่างกัน นักศึกษาที่มีสถานภาพการทำวิทยานิพนธ์ต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศ โดยรวมแตกต่างกัน นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

นุรีดา จะปะเกีย (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้สารสนเทศเพื่อการทำสารนิพนธ์

ของนักศึกษาวิทยาลัยอิสลามยะลา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้สารสนเทศ ปัญหาการใช้สารสนเทศและความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศเพื่อการทำสารนิพนธ์ของนักศึกษาวิทยาลัยอิสลามยะลา ใช้การวิจัยเชิงสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่4 ที่กำลังทำสารนิพนธ์ของคณะอิสลามศึกษาปีการศึกษา 2549 จำนวน 145 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านแหล่งสารสนเทศ นักศึกษาใช้ห้องสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ วอย. วิทยาเขตปัตตานี (โสร่ง) มากที่สุด ด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศ นักศึกษาใช้โปรแกรมค้นหา มากที่สุด ด้านทรัพยากรสารสนเทศ นักศึกษาใช้หนังสือภาษาต่างประเทศมากที่สุด ด้านการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศ นักศึกษาค้นหาสารสนเทศด้วยตนเองมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบสภาพการใช้สารสนเทศ พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ สาขาวิชา ประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด และประสบการณ์การแสวงหาสารสนเทศมีสภาพการใช้สารสนเทศ

โดยรวมไม่แตกต่างกันทุกตัวแปร 2) ปัญหาการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านแหล่งสารสนเทศ นักศึกษามีปัญหาแหล่งสารสนเทศไม่มีเครื่องมือช่วยค้นมากที่สุด ด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นสารสนเทศ นักศึกษามีปัญหาเรื่องจำนวนคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอมากที่สุด ด้านทรัพยากรสารสนเทศ นักศึกษามีปัญหาเรื่องจำนวนทรัพยากรสารสนเทศไม่เพียงพอกับความต้องการมากที่สุด ด้านการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศ นักศึกษามีปัญหาด้านการค้นหาสารสนเทศด้วยตนเองมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศ พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ สาขาวิชา ประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด และประสบการณ์การแสวงหาสารสนเทศมีปัญหาการใช้โดยรวมไม่แตกต่างกัน 3) ความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านแหล่งสารสนเทศ นักศึกษาต้องการบริการรวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่องมากที่สุด ด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นสารสนเทศ นักศึกษาต้องการให้จัดทำคู่มือวิธีการค้นหาสารสนเทศมากที่สุด ด้านทรัพยากรสารสนเทศ นักศึกษาต้องการสารสนเทศที่มีความทันสมัยมากที่สุด ด้านการตัดสินใจแสวงหาสารสนเทศ นักศึกษาต้องการให้จัดบรรณารักษ์ที่มีความรู้และมีทักษะในการค้นหาสารสนเทศไว้ให้บริการเกี่ยวกับการค้นได้ และจัดผู้ให้บริการเพื่อช่วยในการสืบค้นสารสนเทศเพื่อการทำสารนิพนธ์เพิ่มมากขึ้นมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ ประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดและประสบการณ์การแสวงหาสารสนเทศมีความต้องการเกี่ยวกับบริการสารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน

นพพร ไชยศรี (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโท คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ และเปรียบเทียบการใช้แหล่งสารสนเทศ การใช้เครื่องมือช่วยค้นสารสนเทศ และการใช้สารสนเทศประเภทต่าง ๆ เพื่อศึกษาค้นคว้า และทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโท คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 220 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีการใช้แหล่งสารสนเทศ เครื่องมือช่วยค้นสารสนเทศ และการใช้สารสนเทศประเภทต่าง ๆ เพื่อทำวิทยานิพนธ์โดยรวมในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบพบว่า นักศึกษาที่มีวัตถุประสงค์การใช้สารสนเทศต่างกัน มีการใช้แหล่งสารสนเทศ การใช้เครื่องมือค้นสารสนเทศ และการใช้สารสนเทศประเภทต่าง ๆ โดยรวมแตกต่างกัน

ศิริสุภา เอมหยวก (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้สารสนเทศในการเรียนของนักศึกษาภาคปกติ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม โดยมี

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้สารสนเทศในการเรียนของนักศึกษาภาคปกติ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ตลอดจนศึกษาปัญหาและอุปสรรคการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศ และด้านรูปแบบสารสนเทศ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล จำนวน 278 ชุด

ผลการวิจัยพบว่า การใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศที่เป็นตัวบุคคลพบว่า นักศึกษาสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ใช้ในระดั้มาก โดยสอบถามและขอคำแนะนำจากบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ส่วนนักศึกษสาขาอื่น ๆ ใช้สารสนเทศมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง การใช้แหล่งสารสนเทศที่เป็นสถาบันบริการสารสนเทศ พบว่า ใช้สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในระดับปานกลาง และการใช้แหล่งอิเล็กทรอนิกส์ในระดับปานกลาง รูปแบบสารสนเทศที่ใช้ในระดั้มากคือ สื่อสิ่งพิมพ์ (หนังสือ ตำราวิชาการ) สื่อโสตทัศน์ (วีซีดี) และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (เว็บไซต์) ใช้ในระดับปานกลาง

ฮวง (Hwang, 2003: abstracts) ศึกษาเรื่อง Personal Information Effectiveness : A Scale Development and Empirical Test of Its Relationship to Performance เป็นการศึกษาถึงผลของการใช้สารสนเทศที่มีผลต่อความรู้ของผู้ปฏิบัติงานระดับบุคคล ที่มลรัฐคาโรไลนา ประเทศสหรัฐอเมริกา ถึงแม้ว่าในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ จะได้รับการพัฒนาขึ้นมาเพื่อสนับสนุนให้มีการใช้สารสนเทศในการปฏิบัติงานอย่างมากมายแล้วก็ตาม แต่จากการศึกษาวิจัยนี้ทำให้ทราบว่า การที่บุคคลจะประสบผลสำเร็จในการค้นพบ และนำเอาสารสนเทศไปใช้ในการปฏิบัติงานได้มากน้อยแค่ไหนนั้น ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะเฉพาะของบุคคลแต่ละคนในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการมีปฏิสัมพันธ์กับระบบสารสนเทศ จากการศึกษาวิจัยนี้ทำให้ทราบว่า การที่บุคคลจะตัดสินใจนำสารสนเทศไปใช้ในการปฏิบัติงานจะเกี่ยวข้องกับการนำไปใช้ การจัดการ และระบบสารสนเทศ งานวิจัยนี้ได้พัฒนาทฤษฎีผลกระทบของสารสนเทศที่มีต่อบุคคล โดยได้ค้นพบว่าการใช้สารสนเทศของบุคคลเป็นผลสืบเนื่องมาจากสิ่งจูงใจและความสามารถในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของแต่ละคนมากกว่าตัวสารสนเทศ ทำให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สารสนเทศ และการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานของแต่ละคนได้เป็นอย่างดี

ลิว (Lui, 2005 : 583 -592 อ้างอิงใน นวพร ไชยศรี, 2549 : 47) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบการใช้สื่อสิ่งพิมพ์กับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยซานโฮเซ (San Jose State University) สหรัฐอเมริกา โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาหลายสาขาวิชา โดยใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลจำนวน 133 ชุด ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้

แหล่งสารสนเทศครั้งแรกในการศึกษาใช้ห้องสมุดออนไลน์สูงสุด ร้อยละ 51.9 รองลงมาใช้แหล่งสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 28.6 นักศึกษาใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 84.2 และนักศึกษาอ่านสารสนเทศแบบออนไลน์บางครั้ง ส่วนผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้สารสนเทศจากห้องสมุดแบบดั้งเดิม กับห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 85.7

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2553 จำนวน 501 คน (ระบบบริการข้อมูลสารสนเทศ. 2554 : ออนไลน์)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีจากจำนวนประชากรทั้งหมด 501 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซ์และมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 : 607) ได้กลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำจำนวน 226 คน จากนั้นสุ่มอย่างง่ายตามสาขาวิชา ได้จำนวน 230 คน ดังรายละเอียดในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	จำนวน นักศึกษา	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง
1) ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล	172	82
2) การท่องเที่ยว	178	64
3) การโรงแรม	151	84
รวม	501	230

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้า ของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสารสนเทศ การใช้สารสนเทศ ประเภทของสารสนเทศ คุณสมบัติของสารสนเทศแต่ละประเภท และแหล่งสารสนเทศ

2. ศึกษาตัวอย่างแบบสอบถามที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศ ประเภทของสารสนเทศ คุณสมบัติของสารสนเทศแต่ละประเภท และแหล่งสารสนเทศ

3. นำข้อมูลที่ได้มาศึกษา และสร้างข้อคำถาม โดยกำหนดขอบเขตของเนื้อหาให้ครอบคลุมถึงคุณลักษณะของสารสนเทศ ประกอบด้วยเนื้อหาสาขาวิชา รูปแบบและภาษา ความทันสมัย และแหล่งสารสนเทศ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้า ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 88 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้า ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 24 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้า ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด

4. นำแบบสอบถามสร้างเสร็จแล้ว ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วนำข้อเสนอแนะดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขเสร็จแล้วไปทดสอบกับนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ผลสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach, 1970 : 161) โดยตั้งค่าการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละข้อตั้งแต่ .08 ขึ้นไป หากข้อใดไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง เหมาะสมอีกครั้ง

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการจ้างบุคคลอื่นให้ช่วยแจกให้ในระหว่างวันที่ 24-28 มกราคม 2554 รวมทั้งสิ้น 230 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
3. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาชั้นคว่ำ ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	5 คะแนน
มาก	หมายถึง	4 คะแนน
ปานกลาง	หมายถึง	3 คะแนน
น้อย	หมายถึง	2 คะแนน
น้อยที่สุด	หมายถึง	1 คะแนน

จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ และโดยรวม โดยใช้สูตรการแปลผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	แสดงว่าตรงกับลักษณะการใช้มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	แสดงว่าตรงกับลักษณะการใช้มาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	แสดงว่าตรงกับลักษณะการใช้ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	แสดงว่าตรงกับลักษณะการใช้น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	แสดงว่าตรงกับลักษณะการใช้น้อยที่สุด

4. นำแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาชั้นคว่ำ ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	5 คะแนน
มาก	หมายถึง	4 คะแนน
ปานกลาง	หมายถึง	3 คะแนน
น้อย	หมายถึง	2 คะแนน
น้อยที่สุด	หมายถึง	1 คะแนน

จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ และโดยรวม โดยใช้
อัตราการแปลผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	แสดงว่าตรงกับลักษณะปัญหาการใช้มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	แสดงว่าตรงกับลักษณะปัญหาการใช้มาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	แสดงว่าตรงกับลักษณะปัญหาการใช้ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	แสดงว่าตรงกับลักษณะปัญหาการใช้น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	แสดงว่าตรงกับลักษณะปัญหาการใช้น้อยที่สุด

5. นำแบบสอบถามตอนที่ 4 เกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการใช้สารสนเทศเพื่อ
การศึกษาค้นคว้า ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดมาแจกแจงความถี่

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 ค่าสถิติพื้นฐาน

6.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

6.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

6.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการแปลความหมายที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

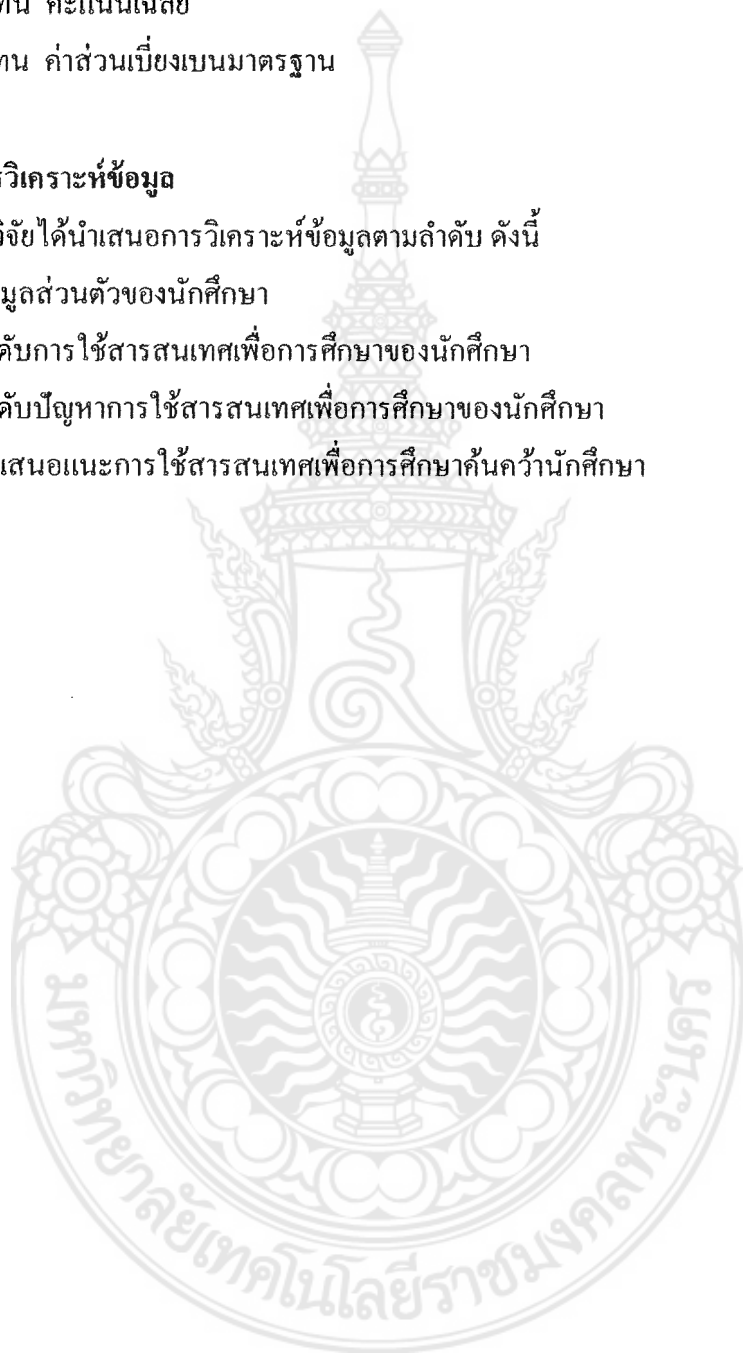
\bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา
2. ระดับการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาของนักศึกษา
3. ระดับปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาของนักศึกษา
4. ข้อเสนอแนะการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาคั่นคว่านักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และ สาขาวิชาที่ศึกษา

ปรากฏผลดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าร้อยละข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	51	22.17
หญิง	179	77.83
รวม	230	100.00
2. ชั้นปีที่ศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	138	60.00
ชั้นปีที่ 2	42	18.26
ชั้นปีที่ 3	28	12.17
ชั้นปีที่ 4	22	9.57
รวม	230	100.00
3. สาขาวิชาที่ศึกษา		
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล (English for International Communication)	82	35.65
การท่องเที่ยว (Tourism)	84	36.52
การโรงแรม (Hospitality)	64	27.83
รวม	230	100.00

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่เพศหญิง ร้อยละ 77.83 กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 60.00 และศึกษาในสาขาวิชาการท่องเที่ยว ร้อยละ 36.52

2. ระดับการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาคั่นคว้านักศึกษา ปรากฏผลดังตาราง 4 - 8

ตาราง 4 การใช้สารสนเทศของนักศึกษาเพื่อการศึกษาคั่นคว้านักศึกษา

การใช้สารสนเทศของนักศึกษา	\bar{X}	S.D	ระดับการใช้ สารสนเทศ
1. ด้านสาขาวิชาของสารสนเทศ	2.80	0.63	ปานกลาง
2. ด้านรูปแบบของสารสนเทศ	2.92	0.74	ปานกลาง
3. ด้านความทันสมัยของสารสนเทศ	2.96	0.76	ปานกลาง
4. ด้านแหล่งสารสนเทศ	2.87	0.74	ปานกลาง
รวมทั้งสิ้น	2.89	0.62	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาคั่นคว้านักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาคั่นคว้านักศึกษาทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่นักศึกษาให้ความสำคัญต่อการใ้มากที่สุดคือ ด้านความทันสมัยของสารสนเทศ ($\bar{X} = 2.96$) รองลงมา คือ ด้านรูปแบบของสารสนเทศ และด้านแหล่งสารสนเทศ ($\bar{X} = 2.92$ และ $\bar{X} = 2.87$ ตามลำดับ)

ตาราง 5 การใช้สารสนเทศของนักศึกษาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา ด้านสาขาวิชาของ
สารสนเทศ

สาขาวิชาของสารสนเทศ	\bar{X}	S.D	ระดับการใช้ สารสนเทศ
1. ความรู้ทั่วไป	3.60	0.79	มาก
2. คอมพิวเตอร์	3.36	1.07	ปานกลาง
3. บรรณารักษศาสตร์และสารานุกรมศาสตร์	2.95	0.86	ปานกลาง
4. หนังสือรวบรวมความรู้ทั่วไป สารานุกรม	2.91	0.89	ปานกลาง
5. ปรัชญา	2.78	0.94	ปานกลาง
6. อภิปรัชญา	2.70	0.97	ปานกลาง
7. จิตวิทยา	2.73	0.99	ปานกลาง
8. ตรรกศาสตร์ ตรรกวิทยา	2.67	0.97	ปานกลาง
9. จริยศาสตร์ ศีลธรรม	2.95	0.98	ปานกลาง
10. พุทธศาสนา	2.99	0.99	ปานกลาง
11. ศาสนาอื่น ๆ อาทิ อิสลาม คริสตศาสนา	2.66	1.02	ปานกลาง
12. ศาสนาเปรียบเทียบและศาสนาอื่นๆ	2.69	1.02	ปานกลาง
13. สังคมศาสตร์	3.02	0.86	ปานกลาง
14. รัฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง	2.89	0.95	ปานกลาง
15. เศรษฐศาสตร์	2.84	1.00	ปานกลาง
16. กฎหมาย	2.80	0.97	ปานกลาง
17. รัฐประศาสนศาสตร์	2.67	1.03	ปานกลาง
18. ปัญหาสังคม การบริหารสังคม สมาคม	2.97	1.00	ปานกลาง
19. การศึกษา	3.34	0.94	ปานกลาง
20. การสื่อสาร การขนส่ง	3.19	0.95	ปานกลาง
21. ประเพณี ขนบธรรมเนียม คติชนวิทยา	3.27	0.98	ปานกลาง
22. ภาษาไทย	3.50	0.91	มาก
23. ภาษาอังกฤษ	3.60	0.96	มาก
24. ภาษาอื่นๆ	2.96	0.95	ปานกลาง

ตาราง 5 การใช้สารสนเทศของนักศึกษาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา ด้านสาขาวิชาของสารสนเทศ (ต่อ)

สาขาวิชาของสารสนเทศ	\bar{X}	S.D	ระดับการใช้สารสนเทศ
25. วิทยาศาสตร์พื้นฐาน	2.73	0.93	ปานกลาง
26. คณิตศาสตร์	2.62	0.99	ปานกลาง
27. ฟิสิกส์	2.37	1.01	น้อย
28. เคมี	2.37	1.08	น้อย
29. ชีววิทยา	2.44	1.04	น้อย
30. วิทยาศาสตร์ประยุกต์ เทคโนโลยี	2.46	0.97	น้อย
31. คหกรรมศาสตร์	2.91	1.04	ปานกลาง
32. การโรงแรม	3.27	0.99	ปานกลาง
33. การจัดการธุรกิจ	3.00	0.96	ปานกลาง
34. ศิลปะ	2.93	1.02	ปานกลาง
35. การถ่ายรูป ภาพถ่าย	3.15	1.18	ปานกลาง
36. นันทนาการ กีฬา	3.07	1.06	ปานกลาง
37. วรรณกรรม วรรณคดี	2.90	0.96	ปานกลาง
38. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว	3.13	1.04	ปานกลาง
39. ชีวประวัติบุคคลสำคัญ	3.02	0.96	ปานกลาง
40. ประวัติศาสตร์ไทย	3.03	0.99	ปานกลาง
41. ประวัติศาสตร์ส่วนอื่นๆ ของโลก	3.03	1.03	ปานกลาง
รวม	2.80	0.63	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า ด้านสาขาวิชาของสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สาขาวิชาที่นักศึกษาใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้า มากที่สุดคือ ความรู้ทั่วไป และภาษาอังกฤษ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$ และ $\bar{X} = 3.60$ ตามลำดับ) รองลงมาคือ ภาษาไทย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$ และ $\bar{X} = 3.36$ ตามลำดับ)

ตาราง 6 การใช้สารสนเทศของนักศึกษาเพื่อการศึกษา ค้นคว้าของนักศึกษา ด้านรูปแบบของสารสนเทศ

รูปแบบของสารสนเทศ	\bar{X}	S.D	ระดับการใช้สารสนเทศ
1. หนังสือภาษาไทย	3.30	0.95	ปานกลาง
2. หนังสือภาษาอังกฤษ	3.42	0.92	ปานกลาง
3. หนังสือบันเทิงคดีภาษาไทย (อาทิ นวนิยาย เรื่องสั้น)	3.27	0.98	ปานกลาง
4. หนังสือบันเทิงคดีภาษาอังกฤษ (อาทิ นวนิยาย เรื่องสั้น)	2.93	0.93	ปานกลาง
5. วารสาร/นิตยสารภาษาไทย	3.18	0.97	ปานกลาง
6. วารสาร/นิตยสารภาษาอังกฤษ	3.00	0.88	ปานกลาง
7. หนังสือพิมพ์ภาษาไทย	3.34	0.95	ปานกลาง
8. หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ	2.84	0.97	ปานกลาง
9. รายงานการวิจัยภาษาไทย	2.77	0.95	ปานกลาง
10. รายงานการวิจัยภาษาอังกฤษ	2.71	0.97	ปานกลาง
11. วิทยานิพนธ์ / ปรียญานิพนธ์ภาษาไทย	2.66	1.00	ปานกลาง
12. วิทยานิพนธ์ / ปรียญานิพนธ์ภาษาอังกฤษ	2.63	1.04	ปานกลาง
13. หนังสืออ้างอิงภาษาไทย (อาทิ พจนานุกรม สารานุกรม)	2.97	1.01	ปานกลาง
14. หนังสืออ้างอิงภาษาอังกฤษ (อาทิ พจนานุกรม สารานุกรม)	2.98	1.05	ปานกลาง
15. จุลสารภาษาไทย	2.68	0.99	ปานกลาง
16. จุลสารภาษาอังกฤษ	2.62	1.04	ปานกลาง
17. แผนที่ภาษาไทย	2.91	1.11	ปานกลาง
18. แผนที่ภาษาอังกฤษ	2.63	1.08	ปานกลาง
19. สารสนเทศที่บันทึกในรูปแบบซีดีภาษาไทย(อาทิ CD DVD VCD)	2.87	1.09	ปานกลาง
20. สารสนเทศที่บันทึกในรูปแบบซีดีภาษาอังกฤษ(อาทิ CD DVD VCD)	2.85	1.06	ปานกลาง
21. ฐานข้อมูลออนไลน์ภาษาไทย (อาทิ thaiLIS)	2.83	1.00	ปานกลาง
22. ฐานข้อมูลออนไลน์ภาษาอังกฤษ (อาทิ ACM, Pro Quest)	2.67	0.99	ปานกลาง
23. สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตภาษาไทย	3.08	1.14	ปานกลาง
24. สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตภาษาอังกฤษ	2.93	1.08	ปานกลาง
รวม	2.92	0.74	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า ด้านรูปแบบของสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า รูปแบบของสารสนเทศที่นักศึกษาใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้า มากที่สุดคือ หนังสือภาษาอังกฤษ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ภาษาไทย และหนังสือภาษาไทย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$ และ $\bar{X} = 3.30$ ตามลำดับ)

ตาราง 7 การใช้สารสนเทศของนักศึกษาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา ด้านความทันสมัยของสารสนเทศ

ความทันสมัยของสารสนเทศ	\bar{X}	S.D	ระดับการใช้สารสนเทศ
1. เผยแพร่มาแล้ว 1-7 วัน	3.18	0.98	ปานกลาง
2. เผยแพร่มาแล้ว 8-30 วัน	3.12	0.91	ปานกลาง
3. เผยแพร่มาแล้ว 2-5 เดือน	2.99	0.86	ปานกลาง
4. เผยแพร่มาแล้ว 6-12 เดือน	2.97	0.94	ปานกลาง
5. เผยแพร่มาแล้ว 2-5 ปี	2.77	0.86	ปานกลาง
6. เผยแพร่มาแล้ว 5 ปี ขึ้นไป	2.78	1.04	ปานกลาง
รวม	2.96	0.76	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า ด้านความทันสมัยของสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความทันสมัยของสารสนเทศที่นักศึกษาใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้า มากที่สุดคือ สารสนเทศที่มีการเผยแพร่มาแล้ว 1-7 วัน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$) รองลงมาคือ สารสนเทศที่มีการเผยแพร่มาแล้ว 8-30 วัน และสารสนเทศที่มีการเผยแพร่มาแล้ว 2-5 เดือน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$ และ $\bar{X} = 2.99$ ตามลำดับ)

ตาราง 8 การใช้สารสนเทศของนักศึกษาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา ด้านแหล่งสารสนเทศ

แหล่งสารสนเทศ	\bar{X}	S.D	ระดับการใช้ สารสนเทศ
1 อาจารย์ภายในมหาวิทยาลัย	3.26	0.92	ปานกลาง
2 อาจารย์ภายนอกมหาวิทยาลัย	2.63	1.06	ปานกลาง
3 บุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญภายในมหาวิทยาลัย	2.88	1.01	ปานกลาง
4 บุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญภายนอกมหาวิทยาลัย	2.67	0.99	ปานกลาง
5 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	2.78	1.00	ปานกลาง
6 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ	2.79	1.02	ปานกลาง
7 ห้องสมุดประชาชน	2.81	1.08	ปานกลาง
8 หอสมุดแห่งชาติ	3.07	1.14	ปานกลาง
9 ห้องสมุดหรือศูนย์ข้อมูลของหน่วยงานราชการ	2.73	0.94	ปานกลาง
10 ห้องสมุดหรือศูนย์ข้อมูลของหน่วยงานเอกชน	2.69	0.97	ปานกลาง
11. เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พระนคร	3.09	0.98	ปานกลาง
12. เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยอื่น ๆ	2.96	1.08	ปานกลาง
13. เว็บไซต์ของหน่วยงานราชการ	2.88	0.99	ปานกลาง
14. เว็บไซต์ของหน่วยงานเอกชน	2.87	0.93	ปานกลาง
15. สถานที่	3.02	1.00	ปานกลาง
รวม	2.87	0.74	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า ด้านแหล่งสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แหล่งสารสนเทศที่นักศึกษาใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้า มากที่สุดคือ อาจารย์ภายในมหาวิทยาลัย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$) รองลงมาคือ เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และหอสมุดแห่งชาติ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$ และ $\bar{X} = 3.07$ ตามลำดับ)

3. ระดับปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา ปรากฏผลดังตาราง 9 - 13

ตาราง 9 ปัญหาการใช้สารสนเทศของนักศึกษาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา

ปัญหาการใช้สารสนเทศของนักศึกษา	\bar{X}	S.D	ระดับปัญหาการใช้สารสนเทศ
1. ด้านสาขาวิชาของสารสนเทศ	3.21	0.75	ปานกลาง
2. ด้านรูปแบบของสารสนเทศ	3.16	0.68	ปานกลาง
3. ด้านความทันสมัยของสารสนเทศ	3.23	0.81	ปานกลาง
4. ด้านแหล่งสารสนเทศ	3.19	0.72	ปานกลาง
รวมทั้งสิ้น	3.20	0.66	ปานกลาง

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาประสบปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษา ประสบปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่นักศึกษา ประสบปัญหาการใช้มากที่สุดคือ ด้านความทันสมัยของสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.23$) รองลงมา คือ ด้านสาขาวิชาของสารสนเทศ และด้านแหล่งสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.21$ และ $\bar{X} = 3.19$ ตามลำดับ)

ตาราง 10 ปัญหาการใช้สารสนเทศของนักศึกษาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา ด้านสาขาวิชา
ของสารสนเทศ

ลักษณะของปัญหา	\bar{X}	S.D	ระดับปัญหาการใช้ สารสนเทศ
1. สารสนเทศในสาขาวิชาที่ต้องการมีจำนวนจำกัด	3.33	0.94	ปานกลาง
2. สารสนเทศที่มีอยู่ภายในมหาวิทยาลัยไม่ตรงกับ สาขาวิชาที่ต้องการ	3.20	0.85	ปานกลาง
3. สารสนเทศในสาขาวิชาชีพที่มีอยู่ไม่ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์	3.20	0.85	ปานกลาง
4. สารสนเทศนอกเหนือจากสาขาวิชาชีพที่มีอยู่ไม่ ถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์	3.13	0.94	ปานกลาง
รวม	3.21	0.75	ปานกลาง

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาประสบปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษา
ค้นคว้า ด้านสาขาวิชาของสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อพบว่า ลักษณะที่เป็นปัญหาต่อนักศึกษามากที่สุดคือ สารสนเทศในสาขาวิชาที่ต้องการมี
จำนวนจำกัด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) รองลงมาคือสารสนเทศที่มีอยู่ภายใน
มหาวิทยาลัยไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ต้องการ และสารสนเทศในสาขาวิชาชีพที่มีอยู่ไม่ถูกต้อง
ครบถ้วน สมบูรณ์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$ และ $\bar{X} = 3.20$ ตามลำดับ)

ตาราง 11 ปัญหาการใช้สารสนเทศของนักศึกษาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา ด้านรูปแบบของสารสนเทศ

ลักษณะของปัญหา	\bar{X}	S.D	ระดับปัญหาการใช้สารสนเทศ
1. สารสนเทศที่ค้นหาได้ และมีเนื้อหาตรงตามความต้องการส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ	3.19	0.81	ปานกลาง
2. สารสนเทศที่ค้นหาได้ และมีเนื้อหาตรงตามความต้องการส่วนใหญ่ไม่ได้อยู่ในรูปแบบที่ต้องการ	3.26	0.85	ปานกลาง
3. สิ่งตีพิมพ์ อาทิ หนังสือ วารสาร รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่มีน้ำหนักมากไม่สะดวกต่อการใช้	3.26	0.84	ปานกลาง
4. ขาดทักษะในการสืบค้นสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	3.01	0.83	ปานกลาง
5. ขาดทักษะในการสืบค้นสารสนเทศประเภทฐานข้อมูลออนไลน์ อาทิ thaiLIS, ACM, Pro Quest	3.13	0.87	ปานกลาง
รวม	3.16	0.68	ปานกลาง

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีมีปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้า ด้านรูปแบบสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ลักษณะที่เป็นปัญหาต่อนักศึกษามากที่สุดคือ สารสนเทศที่ค้นหาได้ และมีเนื้อหาตรงตามความต้องการส่วนใหญ่ไม่ได้อยู่ในรูปแบบที่ต้องการ และสิ่งตีพิมพ์ อาทิ หนังสือ วารสาร รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่มีน้ำหนักมากไม่สะดวกต่อการใช้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$ และ $\bar{X} = 3.26$ ตามลำดับ) รองลงมาคือสารสนเทศที่ค้นหาได้ และมีเนื้อหาตรงตามความต้องการส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ และขาดทักษะในการสืบค้นสารสนเทศประเภทฐานข้อมูลออนไลน์ อาทิ thaiLIS, ACM, Pro Quest ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$ และ $\bar{X} = 3.13$ ตามลำดับ)

ตาราง 12 ปัญหาการใช้สารสนเทศของนักศึกษาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา ด้านความ
ทันสมัยของสารสนเทศ

ลักษณะของปัญหา	\bar{X}	S.D	ระดับปัญหาการใช้ สารสนเทศ
1. สารสนเทศมีอายุการใช้งานสั้น ล้าสมัยง่าย	3.37	0.95	ปานกลาง
2. สารสนเทศมีกำหนดออกไม่แน่นอน	3.18	0.89	ปานกลาง
3. สารสนเทศมีกำหนดออกไม่ตรงตามเวลาที่กำหนด ออกจำหน่าย	3.20	0.87	ปานกลาง
4. สารสนเทศที่ต้องการใช้มักได้มาไม่ทันเวลาที่ ต้องการ	3.20	0.92	ปานกลาง
รวม	3.23	0.81	ปานกลาง

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาประสบปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษา
ค้นคว้า ด้านความทันสมัยสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อพบว่า ลักษณะที่เป็นปัญหาค่อนักศึกษามากที่สุดคือ สารสนเทศมีอายุการใช้งานสั้น ล้าสมัย
ง่าย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) รองลงมาคือสารสนเทศมีกำหนดออกไม่ตรง
ตามเวลาที่กำหนดออกจำหน่าย และสารสนเทศที่ต้องการใช้มักได้มาไม่ทันเวลาที่ต้องการ ซึ่งมี
ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$ และ $\bar{X} = 3.20$ ตามลำดับ)

ตาราง 13 ปัญหาการใช้สารสนเทศของนักศึกษาเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา ด้านแหล่งสารสนเทศ

ลักษณะของปัญหา	\bar{X}	S.D	ระดับปัญหาการใช้สารสนเทศ
1. ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพมีจำนวนจำกัด	3.27	0.82	ปานกลาง
2. แหล่งสารสนเทศอยู่ไกล	3.24	0.82	ปานกลาง
3. ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงในการเข้าถึงสารสนเทศ หรือ เข้าใช้บริการแหล่งสารสนเทศ	3.14	0.89	ปานกลาง
4. ขั้นตอนการใช้บริการมีความยุ่งยาก มีกฎระเบียบ การใช้บริการหลายขั้นตอน	3.24	0.92	ปานกลาง
5. ขาดทักษะการใช้เครื่องมือช่วยค้นเพื่อเข้าถึง สารสนเทศ	3.10	0.89	ปานกลาง
6. ไม่ทราบว่าสารสนเทศที่ต้องการอยู่ที่ไหน	3.11	0.85	ปานกลาง
7. สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีการ เปลี่ยนแปลงบ่อยทำให้เกิดปัญหาในการอ้างอิง	3.25	0.90	ปานกลาง
รวม	3.19	0.72	ปานกลาง

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาประสบปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้า ด้านแหล่งสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ลักษณะที่เป็นปัญหาต่อนักศึกษามากที่สุดผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพมีจำนวนจำกัด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$) รองลงมาคือสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยทำให้เกิดปัญหาในการอ้างอิง แหล่งสารสนเทศอยู่ไกล และขั้นตอนการใช้บริการมีความยุ่งยาก มีกฎระเบียบการใช้บริการหลายขั้นตอน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$, $\bar{X} = 3.24$ และ $\bar{X} = 3.24$ ตามลำดับ)

4. ข้อเสนอแนะการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา

4.1 นักศึกษาต้องการให้คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครจัดมูมความรู้ โดยให้บริการหนังสือพิมพ์รายวัน และรายสัปดาห์ รวมทั้งวารสาร และนิตยสารประเภททั่วไป และเฉพาะทางในสาขาวิชา เช่น นิตยสารแพรว นิตยสารสารคดี วารสารอนุสารการท่องเที่ยว (อสท.) วารสารการท่องเที่ยว วารสารupdate เป็นต้น

4.2 นักศึกษาต้องการให้มีอาจารย์ประจำสาขามากกว่าที่มีอยู่ เพื่อเป็นที่ปรึกษา และให้คำแนะนำ เนื่องจากปัจจุบันอาจารย์ประจำสาขามีจำนวนน้อย และมีภาระการสอนที่มากทำให้ไม่มีเวลามากพอสำหรับให้คำปรึกษาและแนะนำ

4.3 นักศึกษาต้องการให้มีหนังสือ หรือตำราเรียนของคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ที่สามารถใช้ประกอบการเรียน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้สารสนเทศ และศึกษาปัญหาการใช้สารสนเทศ เพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2553 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายตามสาขาวิชา จำนวน 230 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร 1 ชุด โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 การใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า
- ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า
- ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

นักศึกษามากกว่าครึ่งเป็นเพศหญิง ร้อยละ 77.83 กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 60.00 และศึกษาในสาขาวิชาการท่องเที่ยว ร้อยละ 36.52

2. ระดับการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา

นักศึกษานำสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าโดยรวมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษานำสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่นักศึกษานำมาใช้มากที่สุดคือ ความทันสมัยของสารสนเทศ รองลงมาคือ รูปแบบของสารสนเทศและ แหล่งสารสนเทศ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านสาขาวิชาของสารสนเทศที่นักศึกษาใช้เพื่อการศึกษา ค้นคว้ามากที่สุดคือ สาขาวิชาที่อยู่ในกลุ่มความรู้ทั่วไป และภาษาอังกฤษ รองลงมาคือ ภาษาไทย และคอมพิวเตอร์

ด้านรูปแบบของสารสนเทศที่นักศึกษาใช้เพื่อการศึกษา ค้นคว้ามากที่สุดคือ สารสนเทศที่ บันทึกในรูปแบบของหนังสือภาษาอังกฤษ รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ภาษาไทย และหนังสือ ภาษาไทย

ด้านความทันสมัยของสารสนเทศที่นักศึกษาใช้เพื่อการศึกษา ค้นคว้ามากที่สุดคือ สารสนเทศที่มีการเผยแพร่มาแล้ว 1-7 วัน รองลงมาคือ สารสนเทศที่มีการเผยแพร่มาแล้ว 8-30 วัน และสารสนเทศที่มีการเผยแพร่มาแล้ว 2-5 เดือน

ด้านแหล่งสารสนเทศที่นักศึกษาเพื่อการศึกษา ค้นคว้าใช้มากที่สุดคือ อาจารย์ภายใน มหาวิทยาลัย รองลงมาคือ เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และหอสมุด แห่งชาติ

3. ระดับปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้าของนักศึกษา

นักศึกษาประสบปัญหาใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้าโดยรวมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาประสบปัญหาใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่นักศึกษาประสบปัญหามากที่สุดคือ ความทันสมัยของสารสนเทศ รองลงมาคือ สาขาวิชาของสารสนเทศ และ แหล่งสารสนเทศ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านสาขาวิชาของสารสนเทศที่นักศึกษาประสบปัญหาต่อการ ใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้ามากที่สุดคือ สารสนเทศในสาขาวิชาที่ต้องการมีจำนวนจำกัด รองลงมาคือ สารสนเทศที่มีอยู่ภายในมหาวิทยาลัยไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ต้องการ และสารสนเทศใน สาขาวิชาชีพที่มีอยู่ไม่ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์

ด้านรูปแบบของสารสนเทศที่นักศึกษาประสบปัญหาต่อการ ใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้ามากที่สุดคือ สารสนเทศที่ค้นหาได้ และมีเนื้อหาตรงตามความต้องการส่วนใหญ่ไม่ได้อยู่ใน รูปแบบที่ต้องการ และสิ่งตีพิมพ์ อาทิ หนังสือ วารสาร รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่มี น้ำหนักมากไม่สะดวกต่อการ ใช้ รองลงมาคือ สารสนเทศที่ค้นหาได้ และมีเนื้อหาตรงตามความ ต้องการส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ และขาดทักษะในการสืบค้นสารสนเทศประเภทฐานข้อมูล ออนไลน์ อาทิ thaiLIS, ACM, Pro Quest

ด้านความทันสมัยของสารสนเทศที่นักศึกษาประสบปัญหาต่อการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้ามากที่สุดคือ สารสนเทศมีอายุการใช้งานสั้น ล้าสมัยง่าย รองลงมาคือสารสนเทศมีกำหนดออกไม่ตรงตามเวลาที่กำหนดออกจำหน่าย และสารสนเทศที่ต้องการใช้มักได้มาไม่ทันเวลาที่ต้องการ

ด้านแหล่งสารสนเทศที่นักศึกษาประสบปัญหาต่อการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้ามากที่สุดคือ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพมีจำนวนจำกัด รองลงมาคือสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยทำให้เกิดปัญหาในการอ้างอิง แหล่งสารสนเทศอยู่ไกล และขั้นตอนการใช้บริการมีความยุ่งยาก มีกฎระเบียบการใช้บริการหลายขั้นตอน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยมีประเด็นการอภิปรายดังนี้

1. การใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา

1.1 นักศึกษาใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่นักศึกษาให้ความสำคัญต่อการใช้มากที่สุดคือ ความทันสมัยของสารสนเทศ ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี การได้รับสารสนเทศที่ทันต่อเหตุการณ์ และสถานการณ์นั้นย่อมส่งผลดีต่อตัวของนักศึกษาเอง ทำให้สามารถจัดข้อสงสัย และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าในแต่ละวิชา ทำให้สามารถนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างทันที่ ประกอบกับสาขาวิชาที่นักศึกษาเลือกศึกษานั้น โดยเฉพาะในสาขาวิชาการท่องเที่ยว และสาขาการโรงแรม ซึ่งข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โรงแรมมีการเปลี่ยนแปลงตามกระแสของสังคม เศรษฐกิจอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นหากนักศึกษาได้รับข้อมูล ข่าวสารที่เก่า และไม่ทันสมัยย่อมส่งผลกระทบต่อการวางแผน และการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการในรายวิชาเฉพาะที่นักศึกษาต้องศึกษาอย่างยิ่ง สิ่งที่นักศึกษาให้ความสำคัญรองลงมาต่อการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าคือ รูปแบบของสารสนเทศ ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบของสารสนเทศเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้นักศึกษาเลือกที่จะใช้ หรือไม่ใช้สารสนเทศ เนื่องจากเนื้อสาระที่บันทึกในทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภทมีความแตกต่างกันตามคุณลักษณะของสารสนเทศ เช่น หากนักศึกษาต้องการข้อมูล และสารสนเทศที่ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ เพื่อทราบความเคลื่อนไหวและความเป็นไปในสังคม ทรัพยากรสารสนเทศที่นักศึกษาคควรเลือกใช้มากที่สุดคือหนังสือพิมพ์ วารสารหรือนิตยสาร รวมทั้งสารสนเทศที่มีการเผยแพร่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต รวมทั้งการที่นักศึกษาให้ความสำคัญกับแหล่งสารสนเทศ เนื่องจากแหล่งสารสนเทศ เป็นแหล่งที่

ก่อให้เกิดข้อมูล สารสนเทศและผลิต และเผยแพร่สารสนเทศ ซึ่งนักศึกษาสามารถเลือกใช้ตามความต้องการ และความเหมาะสม ของช่วงเวลาที่ต้องการได้ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ และแหล่งสารสนเทศที่ดีย่อมส่งผลต่อความน่าเชื่อถือถึงที่มาของสารสนเทศ

1.2 ด้านสาขาวิชาของสารสนเทศที่นักศึกษาใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้ามากที่สุดคือ สาขาวิชาที่อยู่ในกลุ่มความรู้ทั่วไป และภาษาอังกฤษ รองลงมาคือ ภาษาไทย และคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มสาขาดังกล่าวเป็นกลุ่มวิชาที่นักศึกษาทั้ง 3 สาขาวิชา ในทุกชั้นปีต้องใช้ประกอบการศึกษา เนื่องจากหลักสูตรรายวิชากำหนดให้นักศึกษาต้องลงทะเบียนเรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มวิชาภาษาไทย กลุ่มวิชาภาษาอังกฤษ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ และกลุ่มวิชาพลศึกษาและนันทนาการ โดยเป็นรายวิชาที่นักศึกษาไม่ถนัดและมีความกังวลเป็นอย่างมาก เมื่อเทียบกับรายวิชาเฉพาะที่นักศึกษามีความถนัด และความสนใจเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ทำให้นักศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้สารสนเทศในกลุ่มวิชาดังกล่าว เพื่อให้สามารถสอบผ่านตามหลักสูตรรายวิชา แต่เป็นข้อน่าสังเกตว่าเนื้อหาในกลุ่มวิชาฟิสิกส์ เคมี และชีววิทยา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ นักศึกษาเลือกใช้อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในรายวิชาดังกล่าวนักศึกษาต้องเรียนเพียง 3 หน่วยกิต และเนื้อหาส่วนใหญ่ที่นักศึกษาเรียนเป็นเพียงวิทยาศาสตร์พื้นฐาน ดังนั้นจึงทำให้นักศึกษาใช้สารสนเทศในกลุ่มวิชาดังกล่าวน้อยตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฮวง (Hwang, 2003 : abstracts) พบว่า การนำสารสนเทศมาใช้มาน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลในการนำไปใช้ปฏิบัติ โดยเป็นผลจากแรงจูงใจของแต่ละคน

1.3 ด้านรูปแบบของสารสนเทศที่นักศึกษาใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้ามากที่สุดคือ สารสนเทศที่บันทึกในรูปแบบหนังสือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันหนังสือ ตำราเรียนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การท่องเที่ยว และการโรงแรมที่นักศึกษานิยมใช้ส่วนใหญ่มักตีพิมพ์เป็นหนังสือภาษาอังกฤษไม่ว่าจะเป็นหนังสือที่ใช้ประกอบการเรียน และหรือเพื่อศึกษาเพิ่มเติม ประกอบกับนักศึกษาต้องการสารสนเทศที่ทันสมัยจึงไม่เป็นเหตุที่จะทำให้นักศึกษาปฏิเสธได้ที่ต้องเลือกใช้หนังสือภาษาอังกฤษเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนุริดา จะปะเกีย (2549 : บทคัดย่อ) พบว่านักศึกษานิยมใช้หนังสือภาษาอังกฤษมากที่สุดในการทำสารนิพนธ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงใจ ตรีประเสริฐสิน (2545 : 209) พบว่าอาจารย์ใช้หนังสือ ตำรามากที่สุด โดยให้เหตุผลว่าเป็นรูปแบบของสารสนเทศที่มีเนื้อหาทันสมัย และตรงกับสาขาที่สอนมากที่สุด และยัง

สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริสุภา เอมหยวก (2549 : บทคัดย่อ) พบว่านักศึกษาใช้สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือ ตำราวิชาการมากที่สุด เพื่อประกอบการศึกษา ประกอบกับหนังสือเป็นรูปแบบของสารสนเทศที่สามารถเก็บไว้เป็นหลักฐานได้นาน เนื้อหามีความถูกต้อง ชัดเจน สามารถตรวจสอบได้ และยังสามารถนำติดตัวใช้ได้ทุกที่ รวมทั้งสามารถหยิบอ่านทบทวนได้ตลอดเวลา นอกจากนี้นักศึกษาเลือกใช้สารสนเทศในรูปแบบหนังสือพิมพ์ภาษาไทย เป็นอันดับรองลงมา ทั้งนี้เนื่องจาก การติดตามข่าวสาร และความเคลื่อนไหวในสังคม ไม่ว่าจะติดตามข่าวสารด้านการเมือง การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม หรือแม้แต่ความบันเทิง ซึ่งการติดตามข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้นักศึกษาเป็นผู้รอบรู้ ทันสมัย ส่งผลให้นักศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต และเท่าทันผู้อื่นในสังคม

1.4 ด้านความทันสมัยของสารสนเทศที่นักศึกษาใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้ามากที่สุดคือ สารสนเทศที่มีการเผยแพร่มาแล้ว 1-7 วัน เป็นช่วงเวลาที่มียุทธศาสตร์ที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์มากที่สุด การเลือกใช้สารสนเทศในช่วงเวลาดังกล่าวของนักศึกษา อาจเป็นเพราะนักศึกษาต้องการการติดตามข้อมูล ข่าวสาร และวิทยาการใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าให้ได้มากที่สุดเท่าที่ทำได้ แม้บางครั้งสารสนเทศที่ได้ อาจไม่ครบถ้วน สมบูรณ์ ซึ่งสามารถพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักศึกษาให้ความสำคัญกับความทันสมัยของสารสนเทศเป็นอย่างมาก และระยะเวลาเผยแพร่ของสารสนเทศเรียงลำดับการเผยแพร่จากน้อยไปมาก ดังนี้ 1) เผยแพร่มาแล้ว 1-7 วัน 2) เผยแพร่มาแล้ว 8-30 วัน 3) เผยแพร่มาแล้ว 2-5 เดือน 4) เผยแพร่มาแล้ว 6-12 เดือน 5) เผยแพร่มาแล้ว 5 ปีขึ้นไป 6) เผยแพร่มาแล้ว 1-5 ปี ยกเว้นลำดับที่ 5 และ 6 ซึ่งไม่เรียงลำดับ แต่มีค่าเฉลี่ยต่างกันเพียง 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนุรีดา จะปะเกีย (2549 : บทคัดย่อ) พบว่านักศึกษาต้องการใช้สารสนเทศที่มีความทันสมัยมากที่สุด

1.5 ด้านแหล่งสารสนเทศที่นักศึกษาใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้ามากที่สุดคือ อาจารย์ภายในมหาวิทยาลัย แสดงให้เห็นว่านักศึกษาเลือกใช้แหล่งสารสนเทศที่เป็นบุคคลเป็นอันดับแรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษามีความเชื่อมั่นในความรู้ ความสามารถของอาจารย์ภายในมหาวิทยาลัยที่มีประสบการณ์ตรงในการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ว่าสามารถให้ความกระจ่างต่อข้อสงสัยของปัญหาต่าง ๆ ที่ข้องใจได้ ประกอบกับพิจารณาแล้วเห็นว่าอาจารย์ภายในมหาวิทยาลัยเป็นแหล่งสารสนเทศที่ดี และสะดวกที่สุดในการเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการ รองลงมา นักศึกษาใช้เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เพื่อการศึกษาค้นคว้า ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยให้บริการสารสนเทศเพื่อการศึกษาที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงสารสนเทศประเภทต่าง ๆ ได้ง่าย อาทิ คลังปัญญา มทร. พระนคร เป็นคลังจัดเก็บและให้บริการสารสนเทศผลงานวิจัย บทความทางวิชาการ

ของอาจารย์ และนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ในฐานะข้อมูลอ้างอิงงานวิจัย เป็นฐานข้อมูลออนไลน์ที่รวบรวมบทความทางวิชาการ งานวิจัย หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ครอบคลุมในหลายสาขาวิชาที่นักศึกษาสามารถอ่านในรูปแบบเอกสารเต็มรูป และหรือบทคัดย่อ และหรือสาระสังเขปได้ ระบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีรายวิชาต่าง ๆ ให้นักศึกษาเข้าถึงเพื่อทบทวนบทเรียนนอกเหนือจากการเรียนภายในห้องเรียน ระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่นักศึกษาสามารถค้นหาทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการได้จากห้องสมุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลิว (Lui, 2005 : 583-592) อ้างอิงในนวพร ไชยทองศรี, 2549 : บทคัดย่อ) พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ใช้แหล่งสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ตร้อยละ 28.6 และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ร้อยละ 84.2 นอกจากนี้พบว่านักศึกษายังใช้หอสมุดแห่งชาติเป็นแหล่งสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า เป็นอันดับรองลงมา ทั้งนี้เนื่องจากเป็นแหล่งสารสนเทศที่นักศึกษาสามารถเดินทางไปมาระหว่างมหาวิทยาลัย และหอสมุดแห่งชาติได้สะดวก เมื่อพิจารณาจากเส้นทาง และระยะทาง รวมทั้งเวลาที่ใช้ในการเดินทาง ประกอบกับหอสมุดแห่งชาติเป็นแหล่งรวบรวมหนังสือ สิ่งพิมพ์ และสื่อความรู้ต่าง ๆ ที่ผลิตขึ้นในประเทศ และความรู้ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับประเทศ ซึ่งนักศึกษาสามารถเข้าใช้บริการโดยไม่ต้องเสียค่าบริการใด ๆ

2. ปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา

2.1 นักศึกษาประสบปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่นักศึกษาประสบปัญหามากที่สุดคือ ความทันสมัยของสารสนเทศ รองลงมาคือสาขาวิชาของสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศ ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาที่นักศึกษาประสบเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้ามีส่วนเกี่ยวข้องกับในทุก ๆ ด้าน อาทิ เมื่อสืบค้นสารสนเทศที่ต้องการได้แล้ว ปรากฏว่าสารสนเทศที่ได้ล่าสมัย มีรูปแบบไม่ตรงกับความต้องการ และหรือผู้อื่นยืมไปใช้แล้ว และหรือมีตัวเล่มขนาดใหญ่ มีน้ำหนักมากไม่สะดวกต่อการยืมกลับ หรือการใช้งานนอกสถานที่หรือบางครั้งมีข้อจำกัดในการใช้สารสนเทศในเรื่องภาษาของสารสนเทศที่เป็นภาษาอังกฤษทำให้สะดวกต่อการอ่าน และหรือบางครั้งได้รับสารสนเทศที่เป็นภาษาไทยก็ต่อเมื่อถึงกำหนดเวลาการส่งงาน หรือการนำเสนองาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพย์วัลย์ อ่อนใจงาม (2546 : บทคัดย่อ) พบว่านักศึกษามีปัญหาในการใช้สารสนเทศ และวัสดุสารสนเทศในระดับปานกลาง

2.2 ด้านสาขาวิชาของสารสนเทศที่นักศึกษาประสบปัญหาการใช้มากที่สุดคือ สารสนเทศในสาขาวิชาที่ต้องการมีจำนวนจำกัด และรองลงมาคือสารสนเทศที่มีอยู่ภายในมหาวิทยาลัยไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ต้องการ และสารสนเทศในสาขาวิชาที่มีอยู่ไม่ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ ทั้งนี้เนื่องจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งเป็นแหล่งบริการสารสนเทศภายใน

มหาวิทยาลัย แม้จะมีถึง 4 ศูนย์ แต่ศูนย์ที่นักศึกษาสะดวกใช้เป็นแหล่งค้นคว้ามากที่สุดคือ ห้องสมุด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ศูนย์พัฒนวิชาการพระนคร ซึ่งทำหน้าที่ให้บริการแก่นักศึกษา 3 คณะคือคณะศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ และคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น ดังนั้นการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อให้บริการจึงต้องคำนึงสัดส่วนของนักศึกษาในแต่ละคณะเป็นสำคัญ ประกอบกับราคาของทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นหนังสือภาษาอังกฤษ หนังสือที่มีภาพ 4 สี และวารสาร นิตยสารมีราคาสูง หรือเมื่อได้มาแล้วบางครั้งได้มาไม่ต่อเนื่องส่งผลให้มีทรัพยากรสารสนเทศจำกัดตามสัดส่วนของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์เพ็ญ สิงหนุต (2547 : บทคัดย่อ) และนุรีดา จะปะกียา (2549 : บทคัดย่อ) พบว่านักศึกษาประสบปัญหาเรื่องทรัพยากรสารสนเทศที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการและมีน้อยเกินไป และไม่มีสารสนเทศที่ต้องการใช้

2.3 ด้านรูปแบบของสารสนเทศที่นักศึกษาประสบปัญหาการใช้มากที่สุดคือ สารสนเทศที่ค้นหาได้ และมีเนื้อหาตรงตามความต้องการส่วนใหญ่ไม่ได้อยู่ในรูปแบบที่ต้องการ และสิ่งตีพิมพ์ อาทิหนังสือ วารสาร รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่มีน้ำหนักมากไม่สะดวกต่อการอ่าน ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการบันทึกสารสนเทศมีอยู่หลากหลายรูปแบบ อาทิ หนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร เทปบันทึกเสียง เทปวีดิทัศน์ รวมทั้งสื่อออนไลน์ที่เผยแพร่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การบันทึกและเผยแพร่สารสนเทศขึ้นอยู่กับความเหมาะสม และลักษณะเฉพาะตัวของสารสนเทศแต่ละประเภท รวมทั้งภาษาที่ใช้ในการบันทึกขึ้นอยู่กับผู้เขียน หรือผู้เผยแพร่ ดังนั้นบางครั้งเมื่อนักศึกษาพบสารสนเทศที่ต้องการ ก็อาจไม่อยู่ในรูปแบบที่นักศึกษาต้องการ ณ ขณะนั้น ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลให้นักศึกษาสามารถนำไปใช้ประกอบการศึกษา การวางแผน และการตัดสินใจในการศึกษา นอกจากนี้ นักศึกษายังประสบปัญหากับสิ่งพิมพ์ที่ต้องการใช้ส่วนใหญ่มีน้ำหนักมากไม่สะดวกต่อการใช้งาน ทั้งนี้เนื่องจาก สิ่งตีพิมพ์ส่วนใหญ่มักนำเสนอเนื้อหาเชิงวิชาการมีการรวบรวมหลายเรื่องภายในเล่มเดียวกัน จึงทำให้มีตัวเล่มที่มีขนาดใหญ่ และมีน้ำหนักมาก (ดวงใจ ตรีประเสริฐสิน. 2545 : 211 อ้างอิงจากสุชาดา ชินะจิตร. 2535) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงใจ ตรีประเสริฐสิน (2545 : บทคัดย่อ) พบว่าอาจารย์มีปัญหากการใช้สารสนเทศ เนื่องจากสื่อตีพิมพ์มีตัวเล่มที่มีน้ำหนักมาก ทำให้ไม่สะดวกในการเคลื่อนย้าย และหยิบใช้

2.4 ด้านความทันสมัยของสารสนเทศที่นักศึกษาประสบปัญหาการใช้มากที่สุดคือ สารสนเทศมีอายุการใช้งานสั้น ล้าสมัยง่าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศที่มีการเผยแพร่มาแล้ว 1-7 วัน ซึ่งสารสนเทศที่มีระยะเวลาการเผยแพร่ในช่วงเวลาดังกล่าว มักบันทึกอยู่ในรูปแบบของหนังสือพิมพ์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีการเผยแพร่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็น

สารสนเทศเฉพาะหน้า เพื่อตอบปัญหา และข้อสงสัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน รวมทั้งเพื่อติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวในสังคม เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา การท่องเที่ยว การโรงแรม ซึ่งมีการจำนวนเพิ่มขึ้น และการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

2.5 ด้านแหล่งสารสนเทศที่นักศึกษาประสบปัญหาการใช้มากที่สุดคือ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพมีจำนวนจำกัด ทั้งนี้เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ และประสบการณ์ตรงตามความต้องการอยู่ไกล หรืออาจอยู่ไม่ประจำที่ใดที่หนึ่ง ทำให้การเข้าถึงเพื่อขอคำแนะนำ และคำปรึกษาเป็นไปได้ยาก และไม่สะดวก ประกอบกับข้อจำกัดที่เกิดจากตัวของนักศึกษาเองที่อาจไม่ทราบว่าใครบ้างที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้นอกจากนี้อาจมาจากอาจารย์ภายในมหาวิทยาลัย และอาจารย์ในมหาวิทยาลัยอื่นที่มีการสอนในสาขาวิชาเดียวกัน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ควรส่งเสริมความต้องการใช้สารสนเทศของนักศึกษา เช่น จัดให้บริการหนังสือพิมพ์รายวัน และหรือวารสาร นิตยสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในสาขาวิชา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และการนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์

1.2 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ควรเพิ่มช่องทางการเข้าถึงสารสนเทศ เพื่อการศึกษาให้แก่นักศึกษา โดยให้บริการคอมพิวเตอร์ หรือช่องสัญญาณเครือข่ายคอมพิวเตอร์ไร้สายภายในคณะ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่มีการเผยแพร่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1.3 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ศูนย์พณิชยการพระนคร ควรให้ความสำคัญต่อการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้ตรงตามความต้องการของนักศึกษา ในหมวดความรู้ทั่วไป และวารสาร นิตยสารเฉพาะสาขาเพิ่มขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ศึกษาถึงความต้องการใช้สารสนเทศเพื่อประกอบอาชีพของนักศึกษา เพื่อให้ทราบถึงเนื้อหาสาระของสารสนเทศที่นักศึกษาต้องการใช้เพื่อประกอบอาชีพในอนาคต

บรรณานุกรม

- คณาจารย์ภาววิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. (2548). สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โครงการานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (2531). “การศึกษา”, ใน สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนเล่มที่ 12. กรุงเทพฯ : โครงการานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2554, จาก <http://kanchanapisek.or.th/kp6/New/sub/book/book.php?book=12&chap=2&page=t12-2-infodetail03.html>
- จันทร์เพ็ญ สิงหนุด. (2547). พฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชุติมา สัจจามันท์. (2543). “สถาบันบริการสารนิเทศ”, ใน เอกสารการสอนชุดสารนิเทศเบื้องต้น, หน้า 118 – 159. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ดวงใจ ติรประเสริฐสิน. (2545). การใช้สารสนเทศเพื่อการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. ปรียญานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทิพย์วัลย์ อ่อนใจงาม. (2546). การใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ปรียญานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธาดาศักดิ์ วชิรปรัชญาพจน์. (2548). การเขียนรายงานและการใช้ห้องสมุด. กรุงเทพฯ : บิสิเนสเวิลด์.
- นวพร ไชยทองศรี. (2549). การใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโท คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. ปรียญานิพนธ์ ศศ.ม. (สารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นันทา วิฑูฒิสักดิ์. (2540). สารนิเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้า. พิมพ์ครั้งที่ 3 ปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ : ดี.ดี.บุ๊คสโตร์.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2546). ทักษะการใช้ห้องสมุดยุคใหม่. กรุงเทพฯ : ดวงกมลสมัย.

- นุรีดา จะปะเกีย. (2549). การใช้สารสนเทศเพื่อการทำสารนิพนธ์ของนักศึกษาวิทยาลัยอิสลาม
ยะลา. ปรินูญานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). ปัตตานี :
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ประพาส พาวินันท์. (2539). แหล่งสารสนเทศเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์ และ
สังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตลพบุรี.
- ประภาวดี สืบสนธิ์. (2543). สารสนเทศในบริบทสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สมาคม
ห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ.
- พวา พันธุ์เมฆา. (2539). สารนิเทศกับการศึกษาค้นคว้า. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. (2554). เป้าประสงค์ของมหาวิทยาลัย. สืบค้นเมื่อ 12
มีนาคม 2554. จาก http://rmutp.ac.th/web2552/about_rmutp.php?id=4.
- แมนมาส เชาวลิต. 2543. “สารนิเทศศาสตร์”, ใน เอกสารการสอนชุดวิชาสารนิเทศเบื้องต้น, หน้า
1 – 38. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ระบบบริการข้อมูลสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. (2554). ระบบ
บริการข้อมูลสารสนเทศ. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2554. จาก [http://www.dc.rmutp.
ac.th/Data center](http://www.dc.rmutp.ac.th/Data center).
- รุ่งฤดี อภิวัฒน์สร และคณะ. (2550). ห้องสมุดละสารนิเทศเพื่อการศึกษาขั้นต้น. กรุงเทพฯ :
ทริปเบิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- สุพันธ์ ต่อแสงจันทร์. (2543). สื่อโสตทัศนในห้องสมุด. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยา
สาสน์.
- ศิริสุภา เอมหะวก. (2549). รายงานการวิจัยเรื่อง การใช้สารสนเทศในการเรียนของนักศึกษาภาค
ปกติ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- Crobach, Lee J. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. 3 rd ed. New York : Harper.
- Hwang, Yujong. (2003). “Personal Information Effectiveness: A Scale Development and
Empirical Test of Its Relationship to Performance.” Thesis (Ph.D.) University of
South Carolina. Abstract online Pub. No. AAT3115116 Retrieved July 19, 2004,
from Dissertation Abstract online <http://Thailis.uni.net.th/dao/detailh.nsp>.

Krejcie, Robert V. & Morgan, Daryle W. (1970. Autumn). "Determining Sample Size for Research Activities," **Journal of Educational and Psychological Measurement**. 30 : 607-610.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง การใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาคั่นคว่ำของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จัดขึ้นเพื่อศึกษาการใช้สารสนเทศ และศึกษาปัญหาการใช้สารสนเทศ เพื่อการศึกษาคั่นคว่ำของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 การใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาคั่นคว่ำ
- ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาคั่นคว่ำ
- ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาคั่นคว่ำ

คำนิยาม

1. สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูล ข่าวสาร ข้อเท็จจริงต่างๆ ความรู้ ที่มีการบันทึกใน รูปแบบต่าง ๆ เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ ซีดีรอม ฐานข้อมูลซีดีรอม ฐานข้อมูลออนไลน์ เป็นต้น โดยนักศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที

2. แหล่งสารสนเทศ หมายถึง แหล่งความรู้ที่นักศึกษาสามารถค้นหา และได้รับ สารสนเทศ จำแนกเป็น 3 แหล่งดังนี้

- 2.1 แหล่งสารสนเทศบุคคล อาทิ อาจารย์ บุคลากร หรือผู้เชี่ยวชาญ
- 2.2 แหล่งสารสนเทศสถาบัน อาทิ ห้องสมุด ศูนย์ข้อมูลของหน่วยงานราชการ

และเอกชน

- 2.3 แหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ อาทิ เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย หน่วยงาน

ราชการ และเอกชน

3. การใช้สารสนเทศ หมายถึง การนำสารสนเทศในด้านเนื้อหาสาขาวิชา รูปแบบ ภาษา และความทันสมัยของสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศมาใช้เพื่อการศึกษาคั่นคว่ำของนักศึกษา

◀ ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ชั้นปีที่ศึกษา

ปีที่ 1

ปีที่ 2

ปีที่ 3

ปีที่ 4

3. สาขาวิชาที่ศึกษา

ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล (English for International Communication)

การท่องเที่ยว (Tourism)

การโรงแรม (Hospitality)

ตอนที่ 2 การใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้า

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการใช้ของท่าน

2.1 ท่านใช้สารสนเทศในสาขาวิชาต่อไปนี้เพื่อการศึกษา ค้นคว้า มากน้อยเพียงใด

สาขาวิชาของสารสนเทศ	ระดับการใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.1.1 ความรู้ทั่วไป					
2.1.2 คอมพิวเตอร์					
2.1.3 บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์					
2.1.4 หนังสือรวบรวมความรู้ทั่วไป สารานุกรม					
2.1.5 ปรัชญา					
2.1.6 อภิปรัชญา					
2.1.7 จิตวิทยา					
2.1.8 ตรรกศาสตร์ ตรรกวิทยา					
2.1.9 จริยศาสตร์ ศีลธรรม					
2.1.10 พุทธศาสนา					
2.1.11 ศาสนาอื่น ๆ อาทิ อิสลาม คริสตศาสนา					
2.1.12 ศาสนาเปรียบเทียบ					
2.1.13 สังคมศาสตร์					
2.1.14 รัฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง					
2.1.15 เศรษฐศาสตร์					
2.1.16 กฎหมาย					
2.1.17 รัฐประศาสนศาสตร์					
2.1.18 ปัญหาสังคม การบริหารสังคม สมาคม					
2.1.19 การศึกษา					
2.1.20 การสื่อสาร การขนส่ง					
2.1.21 ประเพณี ขนบธรรมเนียม คติชนวิทยา					
2.1.22 ภาษาไทย					
2.1.23 ภาษาอังกฤษ					

สาขาวิชาของสารสนเทศ	ระดับการใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.1.24 ภาษาอื่น ๆ					
2.1.25 วิทยาศาสตร์พื้นฐาน					
2.1.26 คณิตศาสตร์					
2.1.27 ฟิสิกส์					
2.1.28 เคมี					
2.1.29 ชีววิทยา					
2.1.30 วิทยาศาสตร์ประยุกต์ และเทคโนโลยี					
2.1.31 ทหกรรม					
2.1.32 การโรงแรม					
2.1.33 การจัดการธุรกิจ					
2.1.34 ศิลปะ					
2.1.35 การถ่ายภาพ ภายถ่าย					
2.1.36 นันทนาการ กีฬา					
2.1.37 วรรณกรรม วรรณคดี					
2.1.38 ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว					
2.1.39 ชีวประวัติบุคคลสำคัญ					
2.1.40 ประวัติศาสตร์ไทย					
2.1.41 ประวัติศาสตร์ส่วนอื่นๆ ของโลก					

2.2 ท่านใช้สารสนเทศในรูปแบบต่อไปนี้เพื่อการศึกษาค้นคว้ามาน้อยเพียงใด

รูปแบบของสารสนเทศ	ระดับการใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.2.1 หนังสือภาษาไทย					
2.2.2 หนังสือภาษาอังกฤษ					
2.2.3 หนังสือบันเทิงคดีภาษาไทย (อาทิ นวนิยาย เรื่องสั้น)					
2.2.4 หนังสือบันเทิงคดีภาษาอังกฤษ (อาทิ นวนิยาย เรื่องสั้น)					
2.2.5 วารสาร/นิตยสารภาษาไทย					

รูปแบบของสารสนเทศ	ระดับการใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.2.6 วารสาร/นิตยสารภาษาอังกฤษ					
2.2.7 หนังสือพิมพ์ภาษาไทย					
2.2.8 หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ					
2.2.9 รายงานการวิจัยภาษาไทย					
2.2.10 รายงานการวิจัยภาษาอังกฤษ					
2.2.11 วิทยานิพนธ์ / ปริญญานิพนธ์ภาษาไทย					
2.2.12 วิทยานิพนธ์ / ปริญญานิพนธ์ภาษาอังกฤษ					
2.2.13 หนังสืออ้างอิงภาษาไทย (อาทิ พจนานุกรม สารานุกรม)					
2.2.14 หนังสืออ้างอิงภาษาอังกฤษ (อาทิ พจนานุกรม สารานุกรม)					
2.2.15 จุลสารภาษาไทย					
2.2.16 จุลสารภาษาอังกฤษ					
2.2.17 แผนที่ภาษาไทย					
2.2.18 แผนที่ภาษาอังกฤษ					
2.2.19 สารสนเทศที่บันทึกในรูปแบบซีดีภาษาไทย (อาทิ CD DVD VCD)					
2.2.20 สารสนเทศที่บันทึกในรูปแบบซีดีภาษาอังกฤษ (อาทิ CD DVD VCD)					
2.2.21 ฐานข้อมูลออนไลน์ภาษาไทย (อาทิ thaiLIS)					
2.2.22 ฐานข้อมูลออนไลน์ภาษาอังกฤษ (อาทิ ACM, Pro Quest)					
2.2.23 สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตภาษาไทย					
2.2.24 สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตภาษาอังกฤษ					
2.2.25 อื่นๆ (โปรดระบุ)					

2.3 ท่านใช้สารสนเทศที่มีความทันสมัยในระดับใดต่อไปนี้เพื่อการศึกษา ค้นคว้า มากน้อยเพียงใด

ความทันสมัยของสารสนเทศ	ระดับการใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.3.1 เคยแพร่มาแล้ว 1-7 วัน					
2.3.2 เคยแพร่มาแล้ว 8-30 วัน					
2.3.3 เคยแพร่มาแล้ว 2-5 เดือน					
2.3.4 เคยแพร่มาแล้ว 6-12 เดือน					
2.3.5 เคยแพร่มาแล้ว 2-5 ปี					
2.3.6 เคยแพร่มาแล้ว 5 ปี ขึ้นไป					

2.4 ท่านใช้แหล่งสารสนเทศต่อไปนี้เพื่อการศึกษา ค้นคว้า มากน้อยเพียงใด

แหล่งสารสนเทศ	ระดับการใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.4.1 อาจารย์ภายในมหาวิทยาลัย					
2.4.2 อาจารย์ภายนอกมหาวิทยาลัย					
2.4.3 บุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญภายในมหาวิทยาลัย					
2.4.4 บุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญภายนอกมหาวิทยาลัย					
2.4.5 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร					
2.4.6 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ					
2.4.7 ห้องสมุดประชาชน					
2.4.8 หอสมุดแห่งชาติ					
2.4.9 ห้องสมุดหรือศูนย์ข้อมูลของหน่วยงานราชการ					
2.4.10 ห้องสมุดหรือศูนย์ข้อมูลของหน่วยงานเอกชน					
2.4.11 เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร					
2.4.12 เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยอื่น ๆ					
2.4.13 เว็บไซต์ของหน่วยงานราชการ					
2.4.14 เว็บไซต์ของหน่วยงานเอกชน					
2.4.15 สถานที่					
2.4.16 อื่นๆ (โปรดระบุ)					

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้า
 คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับปัญหาของท่าน

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.1 ท่านประสบปัญหาการใช้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชา เพื่อการศึกษา ค้นคว้า มากน้อยเพียงใด					
3.1.1 สารสนเทศในสาขาวิชาที่ต้องการมีจำนวนจำกัด					
3.1.2 สารสนเทศที่มีอยู่ภายในมหาวิทยาลัยไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ต้องการ					
3.1.3 สารสนเทศในสาขาวิชาชีพที่มีอยู่ไม่ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์					
3.1.4 สารสนเทศนอกเหนือจากสาขาวิชาชีพที่มีอยู่ไม่ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์					
3.1.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
3.2 ท่านประสบปัญหาการใช้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบเพื่อการศึกษา ค้นคว้า มากน้อยเพียงใด					
3.2.1 สารสนเทศที่ค้นหาได้ และมีเนื้อหาตรงตามความต้องการส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ					
3.2.2 สารสนเทศที่ค้นหาได้ และมีเนื้อหาตรงตามความต้องการส่วนใหญ่ไม่ได้อยู่ในรูปแบบที่ต้องการ					
3.2.3 สิ่งตีพิมพ์ อาทิ หนังสือ วารสาร รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่มีน้ำหนักมากไม่สะดวกต่อการใช้					
3.2.4 ขาดทักษะในการสืบค้นสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต					
3.2.5 ขาดทักษะในการสืบค้นสารสนเทศประเภทฐานข้อมูลออนไลน์ อาทิ thaiLIS, ACM, Pro Quest					
3.2.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ)					

ลักษณะของปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.3 ท่านประสบปัญหาการใช้สารสนเทศเกี่ยวกับความทันสมัย เพื่อการศึกษาค้นคว้าอย่างน้อยเพียงใด					
3.3.1 สารสนเทศมีอายุการใช้งานสั้น ล้าสมัยง่าย					
3.3.2 สารสนเทศมีกำหนดออกไม่แน่นอน					
3.3.3 สารสนเทศมีกำหนดออกไม่ตรงตามเวลาที่กำหนด ออกจำหน่าย					
3.3.4 สารสนเทศที่ต้องการใช้มักได้มาไม่ทันเวลาที่ต้องการ					
3.3.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
3.4 ท่านประสบปัญหาการใช้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับแหล่ง สารสนเทศ เพื่อการศึกษาค้นคว้าอย่างน้อยเพียงใด					
3.4.1 ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพมีจำนวนจำกัด					
3.4.2 แหล่งสารสนเทศอยู่ไกล					
3.4.3 ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงในการเข้าถึงสารสนเทศ หรือเข้าใช้ บริการแหล่งสารสนเทศ					
3.4.4 ขั้นตอนการใช้บริการมีความยุ่งยาก มีกฎระเบียบการใช้ บริการหลายขั้นตอน					
3.4.5 ขาดทักษะการใช้เครื่องมือช่วยค้นเพื่อเข้าถึงสารสนเทศ					
3.4.6 ไม่ทราบว่าสารสนเทศที่ต้องการอยู่ที่ไหน					
3.4.7 สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีการเปลี่ยนแปลง บ่อยทำให้เกิดปัญหาในการอ้างอิง					
3.4.8 อื่น ๆ (โปรดระบุ)					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม 😊

ประวัติผู้วิจัย

1. ชื่อ	นางสาวอังคณา แวซอเหาะ
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน	3 1021 00938 98 7
3. ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์
4. สถานที่ทำงาน	คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
86 ถนนพินิจโลก แขวงสวนจิตรลดา
เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 02-2829102
E-mail mam_weso@hotmail.com
5. ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2540	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และ
สารสนเทศศาสตร์ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ. 2547	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และ
สารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

